

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 26. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10958/26

ECOFIN 881
UEM 301
ECB
EIB

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	25. kesäkuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 585 final
Asia:	KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE LÄHENTYMISKEHITYKSEN ARVIOINTI 2026 (laadittu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan nojalla)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 585 final.

Liite: COM(2026) 585 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.6.2026
COM(2026) 585 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

LÄHENTYMSIKEHITYKSEN ARVIOINTI 2026

**(laadittu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan
nojalla)**

{SWD(2026) 585 final}

1. KERTOMUKSEN TARKOITUS

Euron on tarkoitus olla koko Euroopan unionin yhteinen raha. Sitä käyttää nyt päivittäin euroalueen 21 jäsenvaltiossa noin 355 miljoonaa ihmistä. Euron käytännön hyötyjä ovat muun muassa vakaammat hinnat, pienemmät kaupankäyntikulut kuluttajille ja yrityksille, läpinäkyvämmät ja kilpailukykyisemmät markkinat sekä kaupan lisääntyminen sekä EU:n sisällä että muun maailman kanssa. Euro on nykyisin maailman toiseksi käytetyin valuutta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 140 artiklan 1 kohdan mukaisesti komissio ja Euroopan keskuspankki (EKP) antavat vähintään joka toinen vuosi tai sellaisen jäsenvaltion pyynnöstä, jota koskee poikkeus¹, neuvostolle kertomuksia jäsenvaltioiden, joita koskee poikkeus, edistymisestä talous- ja rahaliiton toteuttamiseen liittyvien jäsenvaltioiden velvollisuuksien täyttämisessä. Komission ja EKP:n viimeisimmät säännölliset lähentymiskehityksen arvioinnit hyväksyttiin kesäkuussa 2024.

Bulgaria esitti 25. helmikuuta 2025 tapauskohtaista lähentymiskehityksen arviointia koskevan pyynnön. Sen jälkeen, kun Bulgariaa koskeva lähentymiskertomus oli laadittu, neuvosto päätti heinäkuussa 2025 komission ehdotuksen perusteella, että Bulgaria täytti tarvittavat edellytykset euron käyttöönottamiseksi 1. tammikuuta 2026².

Vuoden 2026 lähentymiskehityksen arviointi kattaa seuraavat viisi jäsenvaltiota, joita koskee poikkeus: Tšekki, Unkari, Puola, Romania ja Ruotsi.³ Tähän kertomukseen liitetystä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa esitetään yksityiskohtaisempi arvio näiden jäsenvaltioiden lähentymiskehityksestä.⁴

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan mukaisesti kertomuksissa on tarkasteltava, onko jäsenvaltion kansallinen lainsäädäntö, kansallisen keskuspankin perussääntö mukaan lukien, sopusoinnussa SEUT-sopimuksen 130 ja 131 artiklan sekä Euroopan keskuspankijärjestelmän ja Euroopan keskuspankin perussäännön, jäljempänä 'EKPJ:n ja EKP:n perussääntö', kanssa. Kertomuksissa on lisäksi tarkasteltava, onko kyseinen jäsenvaltio saavuttanut kestävän lähentymisen korkean tason, i) arvioimalla, täyttyvätkö neljä lähentymiskriteeriä (hintavakaus, julkinen talous, valuuttakurssivakaus ja pitkät korot), ja ii) ottamalla huomioon muut SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan viimeisessä alakohdassa mainitut taloudelliseen yhdentymiseen ja lähentymiseen liittyvät merkitykselliset tekijät. Näitä neljää lähentymiskriteeriä käsitellään tarkemmin perussopimuksiin liitetystä pöytäkirjassa (Pöytäkirja N:o 13 lähentymisperusteista).

Tässä kertomuksessa esitetty lähentymiskehityksen arviointi perustuu vuoden 2025 ja vuoden 2026 ensimmäisen puoliskon aikana tapahtuneeseen merkittävään taloudelliseen ja poliittiseen kehitykseen. Vuonna 2025 Yhdysvaltojen kauppapolitiikan epävakaus ja Yhdysvaltojen tullitariffien korottaminen, joka kuitenkin oli alun perin ilmoitettua alhaisempi, häiritsivät maailmanlaajuisia kauppavirtoja ja johtivat poliittisen epävarmuuden lisääntymiseen. Tästä haastavasta ulkoisesta ympäristöstä huolimatta EU:n talous osoitti kuitenkin selviytymiskykyä ja kasvoi edelleen tasaista tahtia. EU:n talous kasvoi vuonna 2024 maltilliset 1,0 prosenttia, minkä jälkeen talous sai lisää vauhtia vuonna 2025, jolloin BKT kasvoi 1,4 prosenttia. Kasvua tukivat vahvat työmarkkinat, inflaatiopaineiden hellittäminen ja suotuisat rahoitusehdot. Saavutettuaan huippunsa vuosina 2022–2023 vuotuinen kuluttajahintainflaatio laski 2,6 prosenttiin vuonna 2024 ja 2,5 prosenttiin vuonna 2025. Alhaisempien energianhintojen ja palvelujen inflaation hidastumisen ansiosta kuluttajahintainflaatio jatkoi

¹ Niitä jäsenvaltioita, jotka eivät ole vielä täyttäneet tarvittavia edellytyksiä euron käyttöönottamiseksi, kutsutaan "jäsenvaltioiksi, joita koskee poikkeus". Tanska neuvotteli erivapauden ennen kuin Maastrichtin sopimus hyväksyttiin eikä osallistu talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen.

² Neuvoston päätös (EU) 2025/1407, annettu 8 päivänä heinäkuuta 2025, euron käyttöönotosta Bulgariassa 1 päivänä tammikuuta 2026 (EUVL L 1407, 14.7.2025, s. 1–4).

³ Tietyistä Tanskaa koskevista määräyksistä tehdyn perussopimuksiin liitetyn pöytäkirjan N:o 16 nojalla Tanskaan sovelletaan yhteistä rahaa koskevaa poikkeusta, ja SEUT-sopimuksen 140 artiklassa tarkoitettu menettely voidaan aloittaa vain sen pyynnöstä. Tanska ei ole esittänyt tällaista pyyntöä, joten arviointi ei kata sitä.

⁴ Tämän kertomuksen valmistelussa käytetyt tiedot on kerätty 17. kesäkuuta 2026 mennessä. Lähentymiskehityksen arviointi perustuu useisiin kuukausittaisiin lähentymisindikaattoreihin, jotka on laskettu toukokuuhun 2026 asti.

hidastumistaan koko EU:ssa vuoden 2025 ensimmäisen puoliskon ajan, minkä jälkeen se vakiintui noin 2 prosenttiin vuoden jälkipuoliskon ja vuoden 2026 kahden ensimmäisen kuukauden aikana.

Sodan syttyminen Lähi-idässä 28. helmikuuta 2026 kuitenkin muutti olennaisesti tätä kuvaa aiheuttamalla lähihistorian merkittävimmän maailmanlaajuisen energian toimitushäiriön. Lähi-idän konfliktin seurauksena Hormuzinsalmi käytännössä suljettiin, mikä vähensi öljyn ja nesteytetyn maakaasun merikuljetuksia ja johti energianhintojen jyrkkään nousuun. Lähi-idän konfliktin alkamisen ja huhtikuun 29. päivän – joka on tässä lähentymiskertomuksessa esitetyn kestävyysarvioinnin perustana olevan komission kevään 2026 talousennusteen teknisten oletusten määraaika – välisenä aikana öljyn hinta nousi 65 prosenttia ja kaasun hinta 50 prosenttia, mikä johti energiainflaation voimakkaaseen kiihtymiseen. Hintapaineiden odotetaan laajenevan asteittain, kun kasvavat energiakustannukset alkavat vaikuttaa tuotantoketjussa ja ne siirretään osittain kuluttajille. Komission kevään 2026 talousennusteen ulkoisissa oletuksissa otetaan huomioon energiahyödykkeiden futuurihintojen kehitys ennusteen koontipäivänä. Nämä energiahyödykkeitä koskevat oletukset viittaavat toimitusolosuhteiden suhteellisen nopeaan, vaikkakin osittaiseen, normalisoitumiseen, ja öljyn ja kaasun hintojen odotetaan vakiintuvan noin 20 prosenttia sotaa edeltävän tason yläpuolelle vuoteen 2027 mennessä.

Samaan aikaan Venäjän jatkuva hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on merkittävä uhka Euroopan turvallisuudelle ja edellyttää, että puolustusmenoja lisätään lähitulevaisuudessa. Tähän liittyen komissio esitteli maaliskuussa 2025 puolustuspaketin ReArm Europe -suunnitelman / Puolustusvalmius 2030 -aloitteen yhteydessä. Suunnitelman yhteydessä komissio kehotti jäsenvaltioita pyytämään vakaus- ja kasvusopimuksen kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointia. Sen avulla jäsenvaltioille tarjotaan lisäliikkumavaraa julkiseen talouteen, jotta ne voivat EU:n finanssipoliittisten sääntöjen puitteissa korottaa puolustusmenojaan pysyvästi korkeammalle tasolle. Poikkeuslausekkeen mahdollistama suunniteltu poikkeama suositellusta nettomenopolusta rajoitetaan enintään 1,5 prosenttiin bruttokansantuotteesta, ja se on voimassa neljän vuoden ajan. Lisäksi uudesta Euroopan turvallisuutta edistävästä välineestä (SAFE) tarjotaan enintään 150 miljardia euroa lainoja, jotta EU:n jäsenvaltioita voidaan auttaa Euroopan puolustusvoimavaroihin tehtävien investointien nopeassa ja merkittävässä lisäämisessä.

Kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien nopeamman täytäntöönpanon ennen elpymis- ja palautumistukivälineen päättämistä vuoden lopussa sekä vuosien 2021–2027 koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanossa edistymisen odotetaan osittain tasoittavan nykyisen geopolitiittisen epävakauden kielteisiä seurauksia ja edistävän euroalueeseen kuulumattomien EU:n jäsenvaltioiden lähentymisprosessia. Elpymis- ja palautumistukiväline ja koheesiopolitiikan ohjelmat eivät ainoastaan edistä kasvua ja julkisen talouden kohenemistä, vaan ne myös vahvistavat jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kasvua ja häiriönsietokykyä tukemalla laajoja uudistuksia ja investointeja, joilla vastataan sekä pitkäaikaisiin että uusiin haasteisiin, kuten energiantoimitusten monipuolistamiseen. Toukokuun 2026 loppuun mennessä elpymis- ja palautumistukivälineestä oli maksettu 405,9 miljardia euroa, mikä on noin 70 prosenttia elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa sidotun tuen kokonaismäärästä. Kaudella 2021–2027 EU tarjoaa jäsenvaltioille 420 miljardia euroa koheesiopolitiikan rahoitusta. Koheesiopolitiikka keskittyy aloille, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä lähentymisen ja kilpailukykyyn edistämiseksi. Siitä tuetaan pitkän aikavälin investointeja EU:n painopisteiden mukaisesti ja edistetään EU:n bruttokansantuotteen kasvua. Sillä on erityisen suuri vaikutus jäsenvaltioihin ja alueisiin, jotka ovat politiikan tärkeimpiä edunsaajia. Koheesiopolitiikan väliarvioinnissa, joka saatiin päätökseen syksyllä 2025, jäsenvaltioille annettiin lisää joustoa ja kannustimia olemassa olevien varojen nopeampaan käyttöön, ohjelmien toteuttamisen nopeuttamiseen ja rahoituksen sovittamiseen paremmin EU:n keskeisiin painopisteisiin.

Komissio hyväksyi 22. huhtikuuta 2026 AccelerateEU-tiedonannon, jossa esiteltiin kattava toimenpidekokonaisuus, jolla puututaan energiakustannusten nousuun, vähennetään edelleen riippuvuutta epävakaisista fossiilisten polttoaineiden markkinoista ja ohjataan Eurooppaa vakaasti kohti energiaomavaraisuutta. Suunnitelmalla pyritään helpottamaan niiden kuluttajien asemaa, jotka kärsivät energian hintapiikeistä, ja nopeuttamaan siirtymistä puhtaaseen,

turvalliseen ja kohtuuhintaiseen energiaan. Monet jäsenvaltiot ovat toteuttaneet finanssipoliittisia toimenpiteitä lieventääkseen korkeiden energianhintojen sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia kotitalouksiin ja yrityksiin. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan tällaisista toimenpiteistä julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset ovat vuonna 2026 yhteensä 14,6 miljardia euroa, eli 0,07 prosenttia EU:n BKT:stä, ja jäsenvaltioiden välillä on suuria eroja.

Komissio julkaisi 3. kesäkuuta 2026 eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin 2026. Paketti sisältää komission arvioinnin siitä, miten jäsenvaltiot noudattavat asiaankuuluvia finanssipoliittikkaa koskevia neuvoston suosituksia. Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä on tällä hetkellä kymmenen jäsenvaltiota, mukaan lukien Unkari, Puola ja Romania. Komissio on niiden osalta arvioinut toimia, joita kyseiset jäsenvaltiot ovat toteuttaneet neuvoston liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä antamien suositusten johdosta. Muiden jäsenvaltioiden, kuten Tšekin ja Ruotsin, osalta, jotka eivät tällä hetkellä ole liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä, komissio on arvioinut edistymistä keskipitkän aikavälin suunnitelmien täytäntöönpanossa ja asiaa koskevien neuvoston suositusten noudattamista. Niiden jäsenvaltioiden osalta, joissa julkisen talouden sopeutuskausi on keskipitkän aikavälin suunnitelmien yhteydessä seitsemän vuotta neljän vuoden sijaan, komissio arvioi myös pidentämisen perustana olevien uudistus- ja investointisitoumusten keskeisten vaiheiden toteuttamista. Tämä koskee muun muassa Romaniaa. Komissio myös ilmoitti, että jos jäsenvaltiot vahvistavat Euroopan energiaturvallisuutta ja nopeuttavat fossiilisista polttoaineista luopumista, ne voivat pyytää rajattua finanssipoliittista joustoa nykyisen puolustusmenoja koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen nojalla. Jäsenvaltion pyynnöstä lausekkeen soveltamisalaa voidaan laajentaa kattamaan helmikuun 2026 jälkeen toteutetut toimenpiteet, joilla vähennetään riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden tuonnista, soveltaen vuosina 2026–2028 erityistä vuotuista ylärajaa (0,3 % BKT:stä) ja kumulatiivista ylärajaa (0,6 % BKT:stä).

Lähentymiskriteerit

Kun arvioidaan, onko **kansallinen lainsäädäntö**, mukaan lukien niiden jäsenvaltioiden kansallisten keskuspankkien perussäännöt, joita koskee poikkeus, **sopusoinnussa** SEUT-sopimuksen 130 ja 131 artiklan kanssa, on tarkasteltava, onko seuraavia määräyksiä noudatettu: keskuspankkirahoituksen käyttöä koskeva kielto (SEUT-sopimuksen 123 artikla) ja kielto, joka koskee erityisoikeuksia rahoituslaitoksissa (SEUT-sopimuksen 124 artikla), johdonmukaisuus EKPJ:n tavoitteiden (SEUT-sopimuksen 127 artiklan 1 kohta) ja tehtävien (SEUT-sopimuksen 127 artiklan 2 kohta) kanssa sekä muut näkökohdat, jotka koskevat kansallisten keskuspankkien liittymistä eurojärjestelmään.⁵

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa määritetään **hintavakauskriteeri** seuraavasti: *"hintatason korkeatasoisen vakauden toteutuminen; tämä on ilmeistä, jos rahanarvon alenemisaste on lähellä korkeintaan kolmen hintatason vakaudessa parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion vastaavaa astetta".*

Lähentymisperusteita koskevan pöytäkirjan 1 artiklan mukaan *"[...] hintatason vakauden arviointiperusteella tarkoitetaan, että jäsenvaltio on saavuttanut kestävän hintatason vakauden ja tarkasteluajankohtaa edeltävän vuoden aikana todetun keskimääräisen rahanarvon alenemisasteen, joka ylittää enintään 1,5 prosenttiyksiköllä enintään kolmen hintatason vakaudessa parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion vastaavan asteen. Rahanarvon aleneminen lasketaan kuluttajahintaindeksin avulla vertailukelpoisin perustein ottaen huomioon kansallisten määritelmien erot."*⁶

Hintatason kestävän vakauden vaatimus merkitsee, että tyydyttävän inflaatiokehityksen on perustuttava tuotantopanostuskustannusten ja muiden hintakehitykseen rakenteellisesti vaikuttavien tekijöiden suotuisaan kehitykseen eikä tilapäisten tekijöiden vaikutukseen.

⁵ Arvio kansallisen lainsäädännön yhteensopivuudesta perustuu huhtikuun 2026 lopussa voimassa olleeseen lainsäädäntöön.

⁶ Hintavakautta arvioitaessa inflaatiota mitataan yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI), joka on määritetty asetuksessa (EU) 2016/792.

Lähentymiskehityksen arviointiin sisältyy sen vuoksi inflaationäkymiin vaikuttavien tekijöiden arviointi, ja sitä täydennetään komission viimeisimmällä inflaatioennusteella.⁷

Inflaation viitearvo toukokuussa 2026 oli 2,7 prosenttia. Se laskettiin kolmen parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion eli Kyproksen, Ranskan ja Tanskan inflaation perusteella⁸.

Yhdenkään jäsenvaltion inflaatiokehitystä ei katsottu poikkeavaksi viitearvoa laskettaessa, sillä minkään maan inflaatio ei poikennut merkittävästi euroalueen keskiarvosta maakohtaisten erityisolosuhteiden vuoksi.

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa määritetään **julkista taloutta koskeva lähentymisperuste** seuraavasti: *"kestävä julkistalouden tilanne; tämä on ilmeistä, jos valtion julkisyhteisöjen talousarvioiden osalta on tilanne, jossa ei ole 126 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua liiallista alijäämää"*.

Lähentymisperusteita koskevan pöytäkirjan 2 artiklassa todetaan lisäksi, että tämä kriteeri merkitsee, *"ettei jäsenvaltiota tarkasteluajankohtana koske mainitun sopimuksen 126 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu neuvoston päätös liiallisen alijäämän olemassaolosta kyseisessä jäsenvaltiossa"*.

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan kolmannessa luetelmakohdassa määritetään **valuuttakurssikriteeri** seuraavasti: *"Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssimekanismeissa määrittäytyjen tavanomaisten vaihteluvälien noudattaminen ainakin kahden vuoden ajan siten, ettei valuutan ulkoista arvoa ole alennettu suhteessa euroon"*.

Lähentymiskriteereitä koskevan pöytäkirjan 3 artiklassa määrätään seuraavaa: *"[...] Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssijärjestelmään osallistumista koskeva arviointiperuste merkitsee, että jäsenvaltio on noudattanut Euroopan valuuttajärjestelmän valuuttakurssijärjestelmässä määrittäytyä tavanomaisia vaihteluvälejä ilman, että sillä on ollut merkittäviä paineita, ainakin kahtena viimeisenä tarkasteluajankohtaa edeltävänä vuotena. Erityisesti jäsenvaltio ei ole omasta aloitteestaan alentanut valuutan kahdenvälistä keskusarvoa suhteessa euroon samana aikana"*.⁹

Valuuttakurssivakauden arvioinnissa on tässä kertomuksessa käytetty kahden vuoden ajanjaksoa, joka alkoi 18. kesäkuuta 2024 ja päättyi 17. kesäkuuta 2026. Valuuttakurssivakauskriteeriä arvioidessaan komissio ottaa huomioon lisäindikaattoreita, kuten valuuttavarannon kehityksen ja lyhyet korot. Se ottaa myös huomioon politiikkatoimenpiteiden, kuten valuuttamarkkinainterventioiden, ja tarvittaessa kansainvälisen rahoitusavun merkityksen valuuttakurssin vakauden säilyttämisessä.

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdan neljännessä luetelmakohdassa asetetaan kriteeriksi *"jäsenvaltion, jota koskee poikkeus, saavuttaman lähentymisen ja jäsenvaltion valuuttakurssimekanismeihin osallistumisen pysyvyys, sellaisena kuin se ilmenee pitkän aikavälin korkokantojen tasossa"*.

Lähentymiskriteereitä koskevan pöytäkirjan 4 artiklassa määrätään lisäksi seuraavaa: *"[...] korkokantojen lähentymisperuste tarkasteluajankohtaa edeltävänä vuotena merkitsee, että jäsenvaltion pitkän aikavälin korkokantojen keskimääräinen nimellistaso ylittää enintään kahdella prosenttiyksiköllä enintään kolmen hintatason vakaudessa parhaiten suoriutuneen jäsenvaltion vastaavan tason. Korkokantojen taso lasketaan valtion pitkäaikaisten obligaatioiden tai vastaavien arvopapereiden perusteella ottaen huomioon kansallisten määrittelyjen erot."*

⁷ Kaikki tässä kertomuksessa esitetyt inflaatiota ja muita muuttujia koskevat ennusteet ovat komission kevään 2026 talousennusteesta. Ennusteet perustuvat yhteisiin oletuksiin ulkoisista muuttujista sekä oletukseen, että talouspolitiikka ei muutu. Samalla otetaan huomioon myös ne toimenpiteet, joista tiedetään riittävästi.

⁸ Kahdentoista kuukauden keskimääräinen inflaatio oli Kyproksessa 0,9 prosenttia, Ranskassa 1,2 prosenttia ja Tanskassa 1,6 prosenttia.

⁹ Valuuttakurssikriteerin täyttymistä arvioidessaan komissio tarkastelee, onko valuuttakurssi pysytellyt lähellä ERM II:n keskuskurssia. Samalla voidaan ottaa huomioon valuutan vahvistumiseen johtaneet syyt Ateenassa 5. huhtikuuta 2003 pidetyssä Ecofin-neuvoston epävirallisessa kokouksessa esitetyn yhteisen lausuman "Common Statement on Acceding Countries and ERM2" mukaisesti.

Toukokuussa 2026 korkojen viitearvo oli 5,1 prosenttia.¹⁰

SEUT-sopimuksen 140 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että kertomuksissa tarkastellaan myös **muuta** taloudelliseen yhdentymiseen ja lähentymiseen liittyviä **tekijöitä**. Näihin sisältyvät markkinoiden yhdentyminen, vaihtotaseen kehittyminen sekä yksikkötyökustannusten ja muiden hintaindeksien kehittyminen. Huomioon otettavat lisätekijät ovat tärkeitä indikaattoreita siitä, liittyisikö jäsenvaltio euroalueeseen vaikeuksitta. Ne antavat myös paremman kuvan kestävästä lähentymisestä korkeasta tasosta.

Tässä kertomuksessa esitetty arvio kestävästä lähentymisestä jäsenvaltioissa, joita koskee poikkeus, perustuu komission kevään 2026 talousennusteeseen ja eurooppalaisen ohjausjakson kevätpaketin 2026¹¹ puitteissa annettuun politiikkaa koskevaan ohjaukseen. Se pohjautuu etenkin kevätpakettia koskevaan kehystiedonantoon, mukaan lukien päätelmiin i) vakaus- ja kasvusopimuksen yhteydessä harjoitetusta finanssipolitiikan valvonnasta ja ii) makrotalouden epätasapainoa koskevasta menettelystä. Arvioinnissa otetaan huomioon myös vuoden 2026 perusteellisten tarkastelujen ja vuoden 2026 maaraorttien havainnot. Arviointi kuvastaa myös komission arvioita julkisen talouden kestävyvyyden kohdistuvista riskeistä ja kansallisesta finanssipolitiikan kehiksestä sekä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanoa. Työ- ja tuotemarkkinoiden tulokset, työvoimaosuus, osaamisen saatavuus, palkanmuodostus, sosiaalinen häiriönsietokyky ja alueellinen yhteenkuuluvuus ovat myös merkityksellisiä, koska ne vaikuttavat sopeutumiskykyyn, kilpailukykyyn ja kykyyn osallistua sujuvasti euroalueeseen.

2. TŠEKKI

Lainsäädännön yhteensopivuudesta ja lähentymiskriteerien täyttymisestä sekä muista tekijöistä laatimansa arvon perusteella komissio katsoo, että Tšekki ei täytä euron käyttöönoton edellytyksiä.

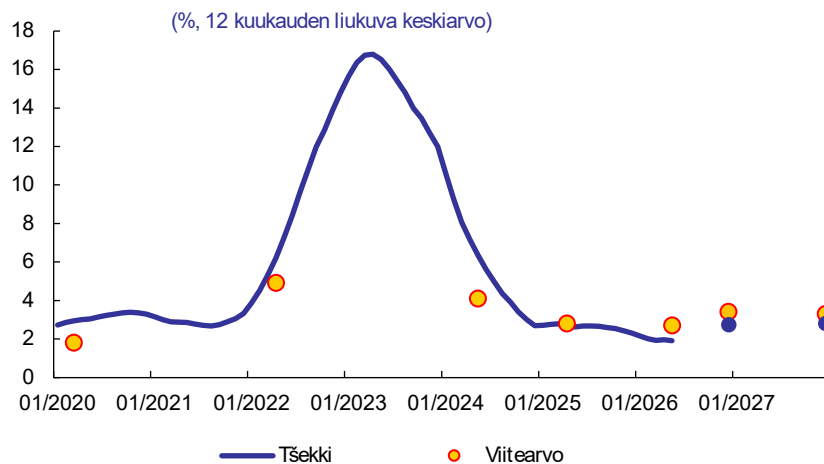
Tšekin lainsäädäntö – etenkin laki N:o 6/1993 Tšekin keskuspankista – **ei ole täysin sopusoinnussa** SEUT-sopimuksen 131 artiklan vaatimusten kanssa. Yhteensopivuusongelmat koskevat keskuspankin riippumattomuutta, keskuspankkirahituksen käyttöä koskevaa kieltoa ja keskuspankin liittymistä eurojärjestelmään keskuspankin omien tavoitteiden ja SEUT-sopimuksen 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 2 ja 3 artiklassa määrättyjen EKPJ:n ja EKP:n tavoitteiden ja tehtävien osalta. Lisäksi keskuspankkilaissa on puutteita, jotka liittyvät EKPJ:n ja EKP:n tehtäviin.

Tšekki täyttää hintavakauskriteerin. Keskimääräinen inflaatiovauhti oli Tšekissä toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 1,9 prosenttia eli selvästi 2,7 prosentin viitearvon alapuolella. Sen ennakoidaan kiihtyvän vuoden 2026 loppuun mennessä ja hidastuvan vuoden 2027 jälkipuoliskolla, mutta sen pitäisi pysyä viitearvon alapuolella molempina vuosina.

¹⁰ Toukokuun 2026 viitearvo oli Kyproksen (3,1 %), Ranskan (3,5 %) ja Tanskan (2,6 %) pitkien korkojen 12 kuukauden keskiarvo lisättyinä kahdella prosenttiyksiköllä.

¹¹ COM(2026) 200 final, 3.6.2026.

Kaavio 2a: Tšekki – Inflaatiokriteeri

Huom. Kaavion oikeassa reunassa olevat pisteet kuvaavat Tšekin ennustettua viitearvoa ja 12 kuukauden keskimääräistä inflaatioastetta joulukuussa 2026 ja joulukuussa 2027. Vuosien 2020, 2022, 2024 ja 2025 viitearvot viittaavat aiemmissa lähentymiskehityksen arvioinneissa laskettuihin viitearvoihin.

Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Covid-19-pandemian jälkeisestä elpymisestä alkoi korkean inflaation ajanjakso, joka kesti vuodet 2021–2023 ja jota pahensi Venäjän Ukrainaan kohdistamaa täysimittaista hyökkäystä seurannut energian hintasokki, minkä jälkeen YKHI-inflaatio alkoi hidastua vuosina 2024 (2,7 %) ja 2025 (2,3 %). Kuluttajahintainflaation hidastuminen johtui siitä, että elintarvikkeiden hinnat laskivat vuonna 2024 ja energianhinnat vuonna 2025. Palvelujen inflaatio, joka on tyypillisesti suhteellisen sitkeä ja johtuu palkoista, hidastui tuolla ajanjaksolla mutta pysyi selvästi kuluttajahintainflaation yläpuolella. Vuotuinen inflaatio hidastui entisestään vuoden 2026 kahden ensimmäisen kuukauden aikana, minkä jälkeen se kiihtyi seuraavina kuukausina ja kasvoi 1,8 prosenttiin toukokuussa 2026. Inflaation kiihtyminen johtui palvelujen inflaatiosta ja Lähi-idän konfliktin aiheuttamasta energiainflaation äkillisestä kasvusta. Vuotuinen YKHI-inflaatio oli Tšekissä vuosina 2024 ja 2025 keskimäärin hieman nopeampaa kuin koko euroalueella.

Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan keskimääräinen vuotuinen YKHI-inflaatio kiihtyy 2,7 prosenttiin vuonna 2026 ja 2,8 prosenttiin vuonna 2027. Ennustettu kiihtyminen johtuu energian hintapiikeistä, joita palvelujen ja elintarvikkeiden hintojen hitaampi nousu tasapainottaa vain osittain. Tšekin kuluttajahintojen taso oli vuonna 2024 noin 88 prosenttia euroalueen keskiarvosta, mikä viittaa siihen, että hintataso voi pitkällä aikavälillä edelleen lähentyä euroalueen tasoa.

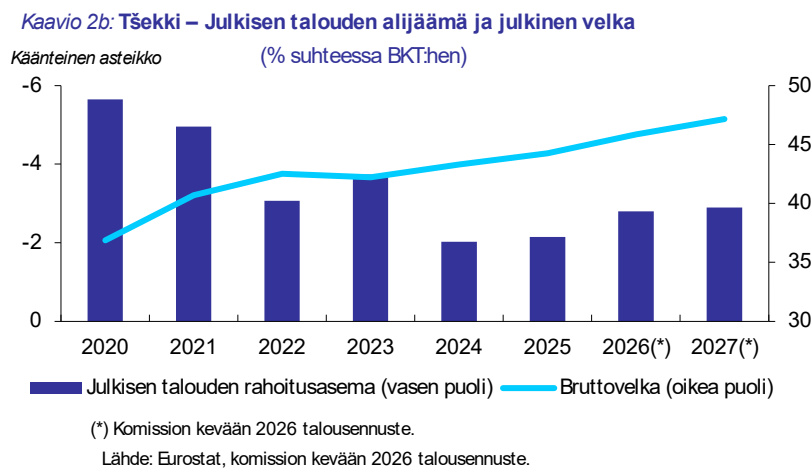
Tšekki täyttää julkisen talouden kriteerin. Neuvosto ei ole antanut päätöstä, jonka mukaan Tšekissä on liiallinen alijäämä. Julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvoi 2,1 prosenttiin vuonna 2025 huolimatta aiempaa suuremmasta BKT:n kasvusta. Tämä johtui julkisen sektorin palkkojen noususta ja uusiutuviin energialähteisiin liittyvien valtiontukien kasvusta. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan olevan 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2026, mikä johtuu muun muassa energiyhtiöiden satunnaisista voitoista perittävän veron asteittaisesta lakkauttamisesta ja siitä, että hallitus otti hoidettavakseen sähkönkuluttajien aiemmin maksamat uusiutuvia energialähteitä koskevat maksut. Vuonna 2027 julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan 2,9 prosenttia.

Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen Tšekin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä. Suunnitelmassa esitetään julkisen talouden sopeutusura neljäksi vuodeksi, ja nettomenojen enimmäiskasvu on 4,5 prosenttia vuonna 2025, 2,5 prosenttia vuonna 2026, 2,6 prosenttia vuonna 2027 ja 2,9 prosenttia vuonna 2028. Heinäkuussa 2025 neuvosto aktivoi Tšekin osalta puolustusmenojen lisäämistä koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen, joka sallii Tšekin poiketa keskipitkän

aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman nettomenopolulta ja ylittää sen. Komissio totesi 3. kesäkuuta 2026, että Tšekin nettomenot kasvoivat 4,9 prosenttia vuonna 2025 ja 6,0 prosenttia kumulatiivisesti vuosina 2024 ja 2025. Nettomenojen kasvu vuonna 2025 oli suositettua enimmäiskasvuprosenttia suurempi niin, että poikkeama oli vuositasolla 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan vuosia 2024 ja 2025 yhdessä, nettomenojen kumulatiivinen kasvu on suositettua enimmäiskasvua pienempi. Koska Tšekki hyötyy kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistamasta joustavuudesta, vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa keskitytään jälkimmäiseen vertailuun.

Nettomenojen ennustetaan kasvavan 6,4 prosenttia vuonna 2026, mikä ylittää suositetun 2,5 prosentin kasvun. Suositetun enimmäiskasvun ylittävä poikkeama vastaa 1,5 prosentin vuotuista poikkeamaa suhteessa BKT:hen ja 0,1 prosentin kumulatiivista poikkeamaa suhteessa BKT:hen, kun tarkastellaan vuosia 2024, 2025 ja 2026 yhdessä. Kun otetaan huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen mahdollistama joustavuus, vuodelle 2026 ennakoitu poikkeama on puolustusmenoja koskevien nykyisten ennusteiden perusteella kansallisen poikkeuslausekkeen salliman jouston rajoissa.

Julkisen talouden velkasuhde kasvoi 44,3 prosenttiin vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli 43,3 prosenttia. Sen odotetaan kasvavan edelleen 45,8 prosenttiin vuonna 2026 ja 47,2 prosenttiin vuonna 2027. Tämä johtuu negatiivisesta perusjäämästä, korkomenoista ja vähäisemmässä määrin velkaa kasvattavasta virta-varanto-korjauserästä, mutta sen kompensoi osittain nimellisen BKT:n kasvu. Velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä keskisuurilta, ja julkisen velan, joka vuonna 2025 oli noin 44 prosenttia suhteessa BKT:hen, ennustetaan kasvavan noin 56 prosenttiin vuonna 2036. Tšekin kansallinen finanssipolitiikan kehitys toimii hyvin, mutta siihen kohdistuu yhä enemmän haasteita, jotka johtuvat muun muassa julkisen velan voimakkaasta kasvusta pandemian jälkeen, rakenteellista rahoitusasemaa koskevan säännön noudattamisesta, joka edellyttää ylimääräisiä vakauttamistoimenpiteitä ennen vuotta 2028, ja 2 prosenttia BKT:stä ylittävien puolustusmenojen jättämisestä kansallisen menokehityksen ulkopuolelle.

Tšekki ei täytä valuuttakurssikriteeriä. Tšekin korona ei kuulu ERM II -valuuttakurssimekanismiin. Tšekin keskuspankki on 1990-luvun lopusta lähtien soveltanut selvää inflaatiotavoitekehystä yhdistettynä kelluvaan valuuttakurssijärjestelmään, joka mahdollistaa keskuspankin toteuttamat valuuttamarkkinainterventiot. Huhtikuun 2024 ja tammikuun 2025 välisenä aikana Tšekin korunan vaihtokurssi oli noin 25,2 CZK/euro. Vuoden 2025 loppuun mennessä Tšekin korona vahvistui noin 24,3 korunaan euroa kohti, ja sen kurssi vaihteli saman arvon ympärillä vuoden 2026 puoliväliin asti. Toukokuussa 2026 korunan kurssi oli noin 2 prosenttia vahvempi suhteessa euroon kuin kaksi vuotta aikaisemmin. Tšekin keskuspankin rahapolitiikan keventämissykli joulukuun 2023 ja toukokuun 2025 välillä johti Tšekin kolmen kuukauden PRIBOR-koron huomattavaan ja tasaiseen laskuun, ja näin ollen myös ero suhteessa euroalueeseen laski alle 100 peruspisteeseen vuoden 2024 jälkipuoliskolla. Syyskuusta 2024 lähtien ero alkoi hieman kasvaa, mitä jatkui vuoden 2025 puoliväliin asti. Tämän jälkeen ero vakiintui noin 150 peruspisteeseen, ja oli 133 peruspistettä toukokuussa 2026.

Tšekki täyttää pitkien korkojen lähentymiskriteerin. Keskimääräinen pitkä korko oli toukokuuhun 2026 päättyvän vuoden jakson aikana 4,5 prosenttia eli alle 5,1 prosentin viitearvon. Tšekin pitkä korko laski vuoden 2024 jälkipuoliskolla ja oli saman vuoden syyskuussa 3,8 prosenttia. Tämän jälkeen se nousi asteittain 4,7 prosenttiin joulukuussa 2025 kasvavien inflaatiopaineiden mukaisesti. Pitkä korko nousi 4,9 prosenttiin toukokuussa 2026, ja sen tuottoero Saksan viitelainoihin oli 184 peruspistettä.

Komissio on tarkastellut myös **muita tekijöitä**, kuten maksutaseen kehitystä, markkinoiden yhdentymistä sekä institutionaalista ympäristöä. Tšekin ulkoinen tasapaino (eli yhdistetty vaihto- ja pääomatase) suhteessa BKT:hen oli 2,2 prosenttia ylijäämäinen vuonna 2025. Tšekin talous on pitkälle integroitunut euroalueeseen kaupan ja investointien kautta. Valikoidut institutionaaliseen ympäristöön liittyvät indikaattorit osoittavat, että Tšekin tilanne on tältä osin euroalueen jäsenvaltioiden keskiarvoa parempi. Tšekin rahoitussektori on pienempi ja vähemmän kehittynyt kuin euroalueella. Markkinapohjainen rahoitus ei ole yhtä kehittyntä, mikä näkyy hyvin pieninä osakemarkkinoina ja yksityisen sektorin velkamarkkinoina. Tšekin pankkisektori on yhdentynyt voimakkaasti euroalueen rahoitusjärjestelmään, mikä johtuu etenkin siitä, että pankit ovat suurelta osin ulkomaisessa omistuksessa. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä komissio katsoi vuotta 2026 koskevassa kertomuksessaan varoitusemekanismista, ettei Tšekin osalta ole tarpeellista toteuttaa perusteellista analyysiä.

Tšekin elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan useita rakenteellisia haasteita synergiaa muiden EU:n rahastojen, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, kanssa, jotta voidaan parantaa Tšekin kilpailukykyä ja edistää maan kestävä kasvua sekä vähentää alueellisia ja sosiaalisia eroja. Tšekille myönnetään elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella yli 8,4 miljardia euroa avustuksia ja 343 miljoonaa euroa lainaa kaudella 2021–2026. Tšekki on jättänyt kuusi maksupyyntöä, joista viisi on jo arvioitu. Maksupyyntöjen seurauksena oli toukokuun 2026 loppuun mennessä maksettu yhteensä 6,8 miljardia euroa. Lisäksi Tšekki on saavuttanut noin 71 prosenttia elpymis- ja palautumissuunnitelmansa välitavoitteista ja tavoitteista. Tšekin elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää keskeisiä uudistuksia uusiutuvan energian, päästöttömän liikkuksen, pitkäaikaishoidon, kohtuuhintaisen asumisen sekä eturistiriitojen ja lobbausta koskevien sääntöjen alalla. Lisäksi Tšekkiä tuetaan koheesiopolitiikan kautta yli 24,2 miljardilla eurolla kaudella 2021–2027. Koheesiopolitiikan rahoituksella pyritään erityisesti tukemaan edelleen Tšekin kilpailukykyä edistämällä tutkimusta ja innovointia, pk-yritysten kilpailukykyä, energiatehokkuuden parantamista, julkisten työvoimapalvelujen nykyaikaistamista, osaamisen kehittämistä ja elinikäistä oppimista sekä työ- ja yksityiselämän tasapainoa ja yhtäläisiä mahdollisuuksia.

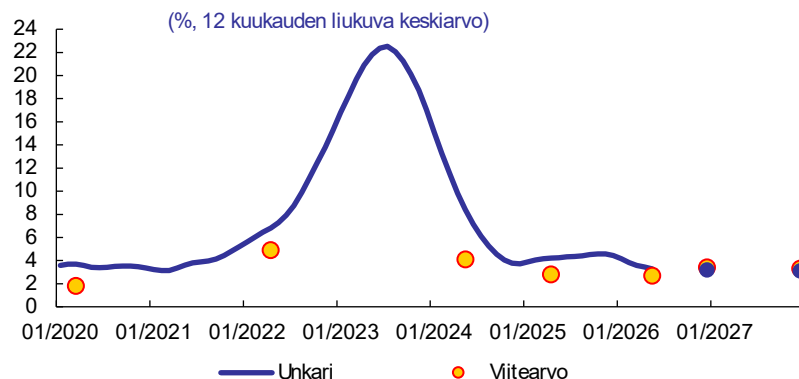
3. UNKARI

Lainsäädännön yhteensopivuudesta ja lähentymiskriteerien täyttymisestä sekä muista tekijöistä laatimansa arvon perusteella komissio katsoo, että Unkari ei täytä euron käyttöönoton edellytyksiä.

Unkarin lainsäädäntö, etenkin keskuspankkilaki, ei ole täysin sopusoinnussa SEUT-sopimuksen 131 artiklan vaatimusten kanssa. Yhteensopivuusongelmat koskevat erityisesti keskuspankin riippumattomuutta, keskuspankkirahoituksen käyttöä koskevaa kieltoa ja keskuspankin liittymistä eurojärjestelmään SEUT-sopimuksen 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä EKPJ:n ja EKP:n perussäädännön 2 ja 3 artiklassa määrättyjen EKPJ:n ja EKP:n tehtävien osalta. Keskuspankkilaki sisältää myös muita puutteita, jotka liittyvät keskuspankin riippumattomuuteen ja keskuspankin liittymiseen eurojärjestelmään.

Unkari ei täytä hintavakauskriteeriä. Keskimääräinen inflaatiovauhti oli Unkarissa toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 3,3 prosenttia eli 2,7 prosentin viitearvon yläpuolella. Inflaation ennustetaan hidastuvan ja laskevan viitearvon alapuolelle vuoden 2026 loppuun mennessä. Sen odotetaan nousevan viitearvon yläpuolelle vuoden 2027 alkupuoliskolla mutta laskevan jälleen sen alapuolelle vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kaavio 3a: Unkari – Inflaatiokriteeri

Huom. Kaavio oikeassa reunassa olevat pisteet kuvaavat Unkarin ennustettua viitearvoa ja 12 kuukauden keskimääräistä inflaatioastetta joulukuussa 2026 ja joulukuussa 2027. Vuosien 2020, 2022, 2024 ja 2025 viitearvot viittaavat aiemmissa lähentymiskehityksen arvioinneissa laskettuihin viitearvoihin.

Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Unkarin vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui vuonna 2024, jolloin se oli keskimäärin 3,7 prosenttia, mutta kiihtyi jälleen vuonna 2025, jolloin se oli keskimäärin 4,4 prosenttia. Vuotuinen YKHI-inflaatio oli 3,9 prosenttia toukokuussa 2024 ja kiihtyi 5,7 prosenttiin tammi- ja helmikuussa 2025. Inflaation nousu vuonna 2024 ja vuoden 2025 alussa johtui pääasiassa kohonneesta palveluinflaatiosta, jota vauhdittivat vahva kuluttajakysyntä, palkkojen nopea kasvu ja toimialakohtaiset veronkorotukset, vaikka säännellyillä hinnoilla olikin hillitsevä vaikutus vuonna 2024. Tämän jälkeen kuluttajahintainflaatio hidastui ja oli 3,3 prosenttia joulukuussa 2025. Tämä johtui pääasiassa energiainflaation hidastumisesta. Se laski edelleen vuoden 2026 alussa ja oli alimmillaan 1,6 prosenttia helmikuussa, minkä jälkeen se nousi asteittain seuraavina kuukausina. YKHI-inflaatio oli 2,3 prosenttia toukokuussa 2026, mikä johtui elintarvikkeiden inflaation hidastumisesta, palvelujen maltillisesta uudelleenhinnoittelusta ja polttoaineiden hintojen sääntelystä, jolla rajoitettiin Lähi-idän konfliktista johtuvan öljyn hintojen nousun vaikutusta. Vuotuinen YKHI-inflaatio oli Unkarissa vuosina 2024 ja 2025 keskimäärin nopeampaa kuin koko euroalueella.

Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio hidastuu 3,2 prosenttiin vuonna 2026 ja 3,1 prosenttiin vuonna 2027, ja valuutan vahvistumisen vuonna 2026 odotetaan hillitsevän inflaatiota. Unkarin kuluttajahintojen taso oli noin 70 prosenttia euroalueen keskiarvosta vuonna 2024, mikä viittaa siihen, että pitkällä aikavälillä on edelleen mahdollisuuksia lähentää hintatasoa.

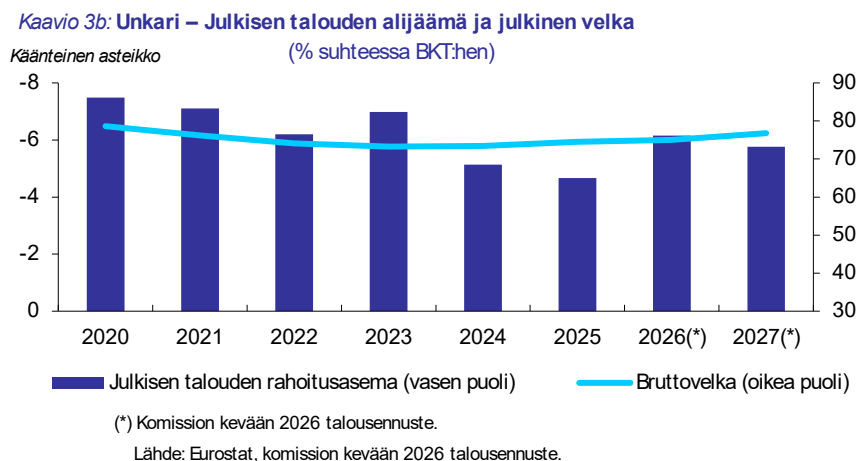
Unkari ei täytä julkisen talouden kriteeriä. Neuvosto on antanut päätöksen, jonka mukaan Unkarissa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Unkarin julkisen talouden alijäämä on vuodesta 2020 lähtien pysynyt perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon yläpuolella. Julkisen talouden alijäämä supistui suhteessa BKT:hen vuoden 2024 5,1 prosentista 4,7 prosenttiin vuonna 2025 mutta ylitti edelleen 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen. Supistuminen vuonna 2025 johtui siitä, että tulot kasvoivat menoja nopeammin. Tämä johtui pääasiassa vahvan kulutuksen aiheuttamasta voimakkaasta alv-tulojen kasvusta, suurista palkankorotuksista, jotka johtivat sosiaaliturvamaksujen nousuun, sekä suurista leikkauksista julkisiin investointeihin. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan vuonna 2026 kasvavan 6,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen, mikä johtuu muun muassa henkilön tuloveron alennuksista, julkisen sektorin palkkojen kasvusta sekä bonuksista ja menoylityksistä. Vuonna 2027 julkisen talouden alijäämän ennustetaan supistuvan 5,8 prosenttiin.

Neuvosto hyväksyi Unkarin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman 18. helmikuuta 2025. Suunnitelmassa esitetään julkisen talouden sopeutusura neljäksi vuodeksi, ja nettomenojen enimmäiskasvu on 4,3 prosenttia vuonna 2025, 4,0 prosenttia vuonna 2026, 3,9 prosenttia vuonna 2027 ja 3,7 prosenttia vuonna 2028. Neuvosto antoi myös suosituksen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaiset suositellut nettomenojen enimmäiskasvuprosentit

vastasivat keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisessa suunnitelmassa esitettyjä prosentteja. Ne ovat yhdenmukaisia rakenteellisen rahoitusaseman vuotuisen vähimmäissopeutuksen (vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) kanssa, joka on liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä edellytetty viitetaso. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisen korjaamisen määräaika on vuonna 2026, jolloin alijäämän odotetaan suunnitelman mukaan olevan 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Heinäkuussa 2025 neuvosto aktivoi Unkarin osalta puolustusmenojen lisäämistä koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen, joka sallii Unkarin poiketa liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaiselta korjausuralta ja keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman nettomenopolulta ja ylittää ne.

Nettomenojen ennustetaan kasvavan 9,7 prosenttia vuonna 2026, mikä ylittää suositetun 4,0 prosentin kasvun. Suositetun enimmäiskasvun ylittävä poikkeama vastaa 2,3 prosentin vuotuista poikkeamaa suhteessa BKT:hen ja 3,0 prosentin kumulatiivista poikkeamaa suhteessa BKT:hen. Komissio totesi 3. kesäkuuta 2026, että kun on otettu huomioon kansallisen poikkeuslausekkeen sallima jousto, Unkarin arvioidaan noudattaneen suositettua nettomenojen enimmäiskasvuprosenttia vuonna 2025, mutta sen ennustetaan olevan vaarassa jättää olennaisesti noudattamatta sitä vuonna 2026. Tässä vaiheessa komissio kuitenkin arvioi, että Unkari on toteuttanut tuloksellisia toimia vuonna 2025. Tämän seurauksena liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään.

Julkisen talouden velkasuhde nousi vuosien 2024 ja 2025 välillä 73,5 prosentista 74,6 prosenttiin. Sen ennustetaan nousevan 75,1 prosenttiin vuonna 2026 ja 76,8 prosenttiin vuonna 2027, mikä johtuu suuresta perusalijäämästä ja suurista korkomenoista. Unkarin velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä suurilta, ja julkisen velan, joka vuonna 2025 oli noin 75 prosenttia suhteessa BKT:hen, ennustetaan kasvavan noin 103 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2036. Maan julkisen talouden kehystä on vähitellen mukautettu EU:n oikeudellisiin vaatimuksiin, mutta se ei ole edistänyt avoimuutta ja varovaista finanssipolitiikan viritystä. Realistisen ja vakaan kansallisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehysten luominen lisääisi maan finanssipolitiikan uskottavuutta ja vaikuttavuutta. Lisäksi finanssipoliittisen neuvoston asemaa ja riippumattomuutta voitaisiin vahvistaa.

Unkari ei täytä valuuttakurssikriteeriä. Unkarin forintti ei kuulu ERM II -valuuttakurssimekanismiin. Unkari soveltaa kelluvaa valuuttakurssijärjestelmää, joka mahdollistaa keskuspankin valuuttamarkkinainterventiot. Forintin arvo suhteessa euroon heikkeni vuonna 2024, mutta se vahvistui vuoden 2025 aikana ja helmikuun 2026 loppuun asti. Tämä johtui Unkarin keskuspankin ja EKP:n harjoittaman rahapolitiikan välisistä eroista, inflaatioasteiden erilaisesta kehityksestä ja epävarmuuden lisääntymisestä koko ajanjakson ajan. Maaliskuussa 2026 Lähi-idän konfliktin aiheuttama epävarmuus johti siihen, että forintin arvo heikkeni tilapäisesti. Inflaation lähentyessä euroalueen keskiarvoa ja huhtikuun kansallisten vaalien tulosten seurauksena forintin arvo kuitenkin vahvistui jälleen. Toukokuussa 2026 forintin kurssi oli noin 8 prosenttia vahvempi suhteessa euroon kuin kaksi vuotta aikaisemmin. Lyhyiden korkojen erot euroalueeseen nähden pienenevät vuonna 2024 ja olivat elokuussa alimmillaan 299 peruspistettä, kun Unkarin keskuspankki laski viitekorkoaan

paljon EKP:tä nopeammin. Tämän jälkeen lyhyiden korkojen ero kasvoi vuonna 2025, kun Unkarin keskuspankki piti viitekorkonsa ennallaan ja EKP kevensi politiikkaansa edelleen. Lyhyiden korkojen ero pieneni jälleen hieman vuonna 2026 ja oli 390 peruspistettä toukokuussa, kun Unkarin keskuspankki laski viitekorkoaan helmikuussa 2026 EKP:n pitäessä korkonsa ennallaan. Lyhyet korot laskivat myös huhtikuussa pidettyjen vaalien jälkeen.

Unkari ei täytä pitkien korkojen lähentymiskriteeriä. Keskimääräinen pitkä korko oli toukokuuhun 2026 päättyvän vuoden jakson aikana 6,7 prosenttia eli selvästi 5,1 prosentin viitearvon yläpuolella. Unkarin pitkä korko on pysynyt suhteellisen vakaana edellisestä kertomuksesta lähtien, koska viitekorko on muuttunut vain vähän ja inflaatio on ollut melko vakaata. Viitekoron alentaminen helmikuussa ja inflaation jyrkkä lasku vuoden 2026 alussa johtivat siihen, että Unkarin pitkä korko laski. Lähi-idän sodasta johtuva riskien lisääntyminen kuitenkin nosti koron tilapäisesti 7,1 prosenttiin maaliskuussa, mikä on korkein taso sitten vuoden 2023. Huhtikuussa pidettyjen vaalien tulokset saivat pitkän koron palaamaan laskuuralle, ja pitkä korko oli 5,7 prosenttia toukokuussa 2026. Pitkien korkojen tuottoero verrattuna Saksaan oli suhteellisen vakaa vuonna 2025 ja pieneni sitten vuonna 2026 pitkän koron laskettua. Pitkien korkojen tuottoero verrattuna Saksan viitelainoihin oli 260 peruspistettä toukokuussa 2026.

Komissio on tarkastellut myös **muita tekijöitä**, kuten maksutaseen kehitystä, markkinoiden yhdentymistä sekä institutionaalista ympäristöä. Unkarin ulkoinen tasapaino (eli yhdistetty vaihto- ja pääomatase) parani 2,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024, mikä johtui pääasiassa kauppataaseen paranemisesta. Se pysyi 2,2 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2025, kun tavarakaupan alijäämän kasvu ja palvelukaupan ylijäämä kumosivat toisensa. Unkarin talous on pitkälle integroitunut euroalueeseen kaupan ja investointien kautta. Institutionaaliseen ympäristöön liittyvien valikoitujen indikaattorien perusteella kehitys on tältä osin Unkarissa heikompaa kuin monissa euroalueen jäsenvaltioissa. Unkarilla on haasteita, jotka liittyvät muun muassa sääntelyn laatuun ja korruption torjuntaan. Hallinnon tehokkuus ja oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on maassa myös heikompaa kuin euroalueella keskimäärin. Unkarin rahoitusjärjestelmälle on ominaista sellaisten ulkomaalaisomisteisten yhtiöiden suuri määrä, jotka eivät harjoita rahoituksen välitystä kotimaan taloudessa. Kun tämä jätetään huomiotta, Unkarin rahoitusjärjestelmä on vähemmän kehittynyt kuin euroalueen rahoitusjärjestelmät keskimäärin. Unkarin pankkisektorilla on suuri ja verrattain vakaa painoarvo rahoitussektorilla, ja se on yhdentynyt hyvin euroalueen rahoitusjärjestelmään ulkomaisen omistuksen suhteellisen suuren osuuden vuoksi. Osake- ja velkamarkkinat ovat pienet ja verrattain kehittymättömät. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä komissio katsoi vuotta 2026 koskevassa kertomuksessaan varoituskoneismista, että Unkarista oli tarpeen laatia perusteellinen tarkastelu. Tarkastelun mukaan Unkarilla on haavoittuvuuksia, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja julkisen talouden rahoitustarpeisiin, kustannuskilpailukykyyn ja asuntojen hintoihin. Ottaen huomioon tämän perusteellisessa tarkastelussa esitetyn arvion komissio katsoo tiedonannossaan eurooppalaisen ohjausjakson kevään 2026 paketista, että Unkarilla on edelleen makrotalouden epätasapainoja.

Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan useita rakenteellisia haasteita synergiaa muiden EU:n rahastojen, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, kanssa, jotta voidaan parantaa Unkarin kilpailukykyä ja edistää maan kestävä kasvua sekä vähentää alueellisia ja sosiaalisia eroja. Unkarille myönnetään elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella 10 miljardia euroa avustuksia kaudella 2021–2026. Unkarin elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää keskeisiä uudistuksia oikeusvaltioperiaatteen (esim. oikeusjärjestelmän, korruptiontorjunnan ja julkisten hankintojen), kestävä liikenteen, energian, vesihuollon ja kiertotalouden, verotuksen ja finanssipolitiikan kehityksen alalla. Lisäksi Unkaria tuetaan koheesiopolitiikan kautta 23,7 miljardilla eurolla kaudella 2021–2027. Koheesiopolitiikan rahoituksella pyritään tukemaan edelleen Unkarin kilpailukykyä edistämällä muun muassa innovointia ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönottoa, vihreää siirtymää ja sosiaalista lähentymistä, johon kuuluu köyhyyden torjuminen sekä koulutusjärjestelmien ja osaamisen kehittäminen. Vaikka Unkari on edistynyt koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa, haasteita sekä merkittäviä sosiaalisia ja alueellisia eroja on edelleen.

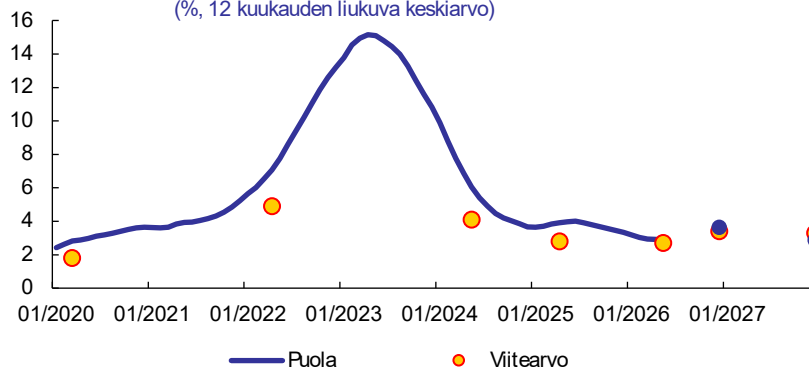
4. PUOLA

Lainsäädännön yhteensopivuudesta ja lähentymiskriteerien täyttymisestä sekä muista tekijöistä laatimansa arvion perusteella komissio katsoo, että Puola ei täytä euron käyttöönoton edellytyksiä.

Puolan lainsäädäntö, etenkin keskuspankkilaki ja Puolan perustuslaki, ei ole täysin sopuissa SEUT-sopimuksen 131 artiklan vaatimusten kanssa. Yhteensopivuusongelmat koskevat keskuspankin riippumattomuutta, keskuspankkirahoituksen käyttöä koskevaa kieltoa ja keskuspankin liittymistä eurojärjestelmään. Keskuspankkilaissa on myös joitakin puutteita, jotka liittyvät keskuspankin riippumattomuuteen ja keskuspankin liittymiseen eurojärjestelmään SEUT-sopimuksen 127 artiklan 2 kohdassa ja EKPJ:n ja EKP:n perussäännön 3 artiklassa määrättyjen EKPJ:n ja EKP:n tehtävien osalta.

Puola ei täytä hintavakauskriteeriä. Keskimääräinen inflaatiovauhti oli Puolassa toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 2,9 prosenttia eli hieman 2,7 prosentin viitearvon yläpuolella. Sen ennakoita kiihtyvän ja pysyvän viitearvon yläpuolella vuoden 2026 loppuun asti. Sen odotetaan kuitenkin enimmäkseen hidastuvan vuonna 2027 ja laskevan viitearvon alapuolelle vuoden 2027 loppuun mennessä.

Kaavio 4a: Puola – Inflaatiokriteeri
(%, 12 kuukauden liukuva keskiarvo)

Huom. Kaavio oikeassa reunassa olevat pisteet kuvaavat Puolan ennustettua viitearvoa ja 12 kuukauden keskimääräistä inflaatioastetta joulukuussa 2026 ja joulukuussa 2027. Vuosien 2020, 2022, 2024 ja 2025 viitearvot viittaavat aiemmissa lähentymiskehityksen arvioinneissa laskettuihin viitearvoihin.

Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Kokonaisinflaatio hidastui merkittävästi, keskimäärin 3,7 prosenttiin vuonna 2024 ja 3,3 prosenttiin vuonna 2025, kun se vuonna 2023 oli 10,8 prosenttia. Tähän hidastumiseen vaikuttivat useimmat inflaation lähteet, palveluja ja jalostettuja elintarvikkeita lukuun ottamatta. Elintarvikkeiden hintoihin vaikutti peruselintarvikkeisiin sovelletun arvonlisäveron tilapäisen nollaverokannan lakkauttaminen maaliskuun lopussa vuonna 2024. Myös kotitalouksille suunnattu kaasun ja sähkön hintojen jäädyttäminen päättyi vuonna 2025. YKHI-inflaatio pysyi tammi- ja helmikuussa 2026 2,5 prosentissa, mutta nousi seuraavina kolmena kuukautena ja oli 3,3 prosenttia toukokuussa 2026. Tämä johtui perushyödykkeiden maailmanmarkkinahintojen noususta Lähi-idän konfliktin seurauksena, mutta nousua lievensivät polttoaineverojen väliaikainen alennus ja päivittäinen hintakatto, jotka otettiin käyttöön maaliskuun lopulla vuonna 2026. Vuosina 2024 ja 2025 vuotuinen YKHI-inflaatio oli Puolassa keskimäärin korkeampi kuin euroalueella yleisesti.

Inflaation odotetaan kiihtyvän jatkossa vuonna 2026 mutta hidastuvan jälleen vuonna 2027. Sen odotetaan pysyvän euroalueen keskiarvon yläpuolella molempina vuosina. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio on keskimäärin 3,6 prosenttia vuonna 2026 ja 2,9 prosenttia vuonna 2027. Inflaationäkymät ovat edelleen epävarmat perushyödykkeiden maailmanmarkkinahintoihin liittyvien riskien ja geopolitiittisen tilanteen takia. Puolan kuluttajahintojen taso oli noin 69 prosenttia euroalueen keskiarvosta

vuonna 2024, mikä viittaa siihen, että pitkällä aikavälillä on edelleen mahdollisuuksia lähentää hintatasoa.

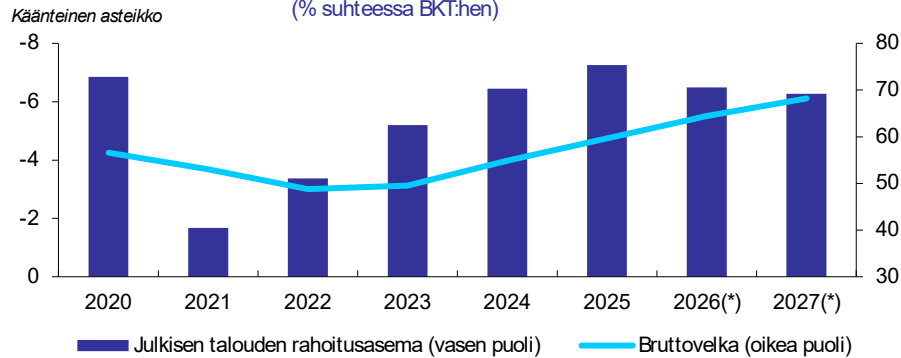
Puola ei täytä julkisen talouden kriteeriä. Neuvosto on antanut päätöksen, jonka mukaan Puolassa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Puolan julkisen talouden alijäämä on ollut vuodesta 2022 lähtien perussopimuksen mukaisen 3 prosentin viitearvon yläpuolella. Se nousi 3,4 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2022 6,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 7,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025. Tämä on seurausta suuremmista julkisista menoista, joihin ovat vaikuttaneet merkittävät puolustusinvestoinnit, suuremmat sosiaalimenot (mukaan lukien eläkkeiden indeksointi sekä uudet aktiivisia vanhempia ja leskiä koskevat eläkeohjelmat), julkisen velan hoitokulujen nousu, julkisen sektorin palkkojen nousu ja suuremmat terveydenhuollon menot. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan 6,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026, mikä on seurausta kansallisesti rahoitettujen menojen rajoittamisesta ja hyväksytyistä harkinnanvaraisista tulopuolen toimenpiteistä. Vuonna 2027 julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan 6,3 prosenttia.

Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen Puolan kansallisen keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman hyväksymisestä. Suunnitelmassa esitetään julkisen talouden sopeutusura neljäksi vuodeksi, ja siinä nettomenojen enimmäiskasvu on 6,3 prosenttia vuonna 2025, 4,4 prosenttia vuonna 2026, 4,0 prosenttia vuonna 2027 ja 3,5 prosenttia vuonna 2028. Neuvosto antoi myös suosituksen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukainen suositeltu nettomenojen enimmäiskasvu vastasi keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisessa suunnitelmassa vahvistettua kasvua. Kasvu on yhdenmukaista rakenteellisen rahoitusaseman vuotuisen vähimmäissopeutuksen, vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, kanssa, joka on liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä edellytetty viitetaso. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisen korjauksen määräaika on vuonna 2028, jolloin alijäämän odotetaan suunnitelman mukaan olevan 2,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Heinäkuussa 2025 neuvosto aktivoi Puolan osalta puolustusmenojen lisäämistä koskevan kansallisen poikkeuslausekkeen, joka sallii Puolan poiketa liiallista alijäämää koskevan menettelyn korjauspolulta ja keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman nettomenopolulta ja ylittää ne. Komissio totesi 3. kesäkuuta 2026, että tuloksellisia toimia koskevan arvioinnin perusteella Puolan liiallisia alijäämiä koskeva menettely keskeytetään.

Nettomenojen ennustetaan kasvavan 4,0 prosenttia vuonna 2026, mikä jää alle suositetun 4,4 prosentin kasvun. Kumulatiivinen poikkeama suositellusta enimmäistasosta on 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Ennakoitu poikkeama pysyy kuitenkin kansallisen poikkeuslausekkeen jouston rajoissa tämänhetkisten puolustusmenoja koskevien ennusteiden perusteella.

Julkisen talouden velkasuhde kasvoi 59,7 prosenttiin vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli 54,8 prosenttia. Sen odotetaan kasvavan edelleen 64,5 prosenttiin vuonna 2026 ja 68,3 prosenttiin vuonna 2027. Tähän vaikuttavat suuri perusalijäämä, korkeat korkomenot ja kasvavat virta-varanto-korjauserät. Puolan velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä korkeilta, ja julkisen velan, joka vuonna 2025 oli noin 60 prosenttia suhteessa BKT:hen, ennustetaan kasvavan tasaisesti noin 107 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2036. Puolan finanssipoliittiseen kehykseen tehtiin vuonna 2024 kaksi merkittävää uudistusta, jotka vahvistivat Puolan julkisen talouden kurinalaisuutta ja kestävyyttä: kansallisessa menosäännössä otettiin käyttöön enakkokorjausmekanismi, millä varmistetaan yhdenmukaisuus EU:n finanssipoliittisten vaatimusten kanssa, ja finanssipoliittiselle neuvostolle annettiin kattava finanssipoliittikan valvontavaltuus.

Kaavio 4b: Puola – Julkisen talouden alijäämä ja julkinen velka
(% suhteessa BKT:hen)

(*) Komission kevään 2026 talousennuste.

Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Puola ei täytä valuuttakurssikriteeriä. Puolan zloty ei kuulu ERM II -valuuttakurssimekanismiin. Puola on soveltanut huhtikuusta 2000 alkaen vapaasti kelluvaa valuuttakurssijärjestelmää, joka mahdollistaa keskuspankin valuuttamarkkinainterventiot, jos se pitää niitä tarpeellisina inflaatiotavoitteen saavuttamiseksi. Zloty pysyi suhteellisen vakaana koko vuoden 2024, ja sen kurssi oli keskimäärin noin 4,31 PLN/EUR. Se vahvistui hieman eli 4,25:stä noin 4,18:aan tammikuusta maaliskuuhun 2025. Tätä seurasi nopea heikkeneminen ja sitten melko vähäisen vaihtelun kausi, jolloin kurssi pysyi noin 4,24 zlotyn tasolla. Ajanjaksolla toukokuusta 2025 vuoden loppuun valuuttakurssi pysyi lähellä tasoa 4,25 PLN/EUR. Toukokuussa 2026 zlotyn valuuttakurssi suhteessa euroon oli keskimäärin 4,25. Se oli noin 1 prosentin vahvempi suhteessa euroon kuin kaksi vuotta aikaisemmin.

Lyhyiden korkojen ero euroalueeseen nähden kasvoi koko vuoden 2024 ajan ja vuoden 2025 kolmena ensimmäisenä kuukautena ja oli 341 peruspistettä maaliskuussa 2025. Tänä ajanjaksona euroalueen lyhyt korko laski edelleen EKP:n ohjauskoron keventämisen mukaisesti, mutta Puolan kolmen kuukauden korko pysyi vakaana. Toukokuusta 2025 lähtien keskuspankki aloitti rahapolitiikan keventämisen, joka johti korkojen eron merkittävään kaventumiseen 200 peruspisteeseen joulukuussa. Tämä suuntaus jatkui vuonna 2026, ja korkojen ero oli 162 peruspistettä toukokuussa.

Puola ei täytä pitkien korkojen lähentymiskriteeriä. Keskimääräinen pitkä korko oli toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 5,4 prosenttia eli hieman 5,1 prosentin viitearvon yläpuolella. Puolan pitkä korko nousi aluksi hieman vuonna 2024 ja oli korkeimmillaan 5,7 prosenttia kesäkuussa 2024 sovellettaessa rajoittavaa rahapolitiikkaa ja julkisen talouden alijäämän ollessa korkea. Kyseisenä ajanjaksona pitkien korkojen ero suhteessa Saksan viitelainoihin pysyi suhteellisen vakaana, kunnes se nousi 319 peruspisteestä heinäkuussa 2024 korkeimmilleen 355 peruspisteeseen joulukuussa 2024. Tammikuusta 2025 alkaen pitkä korko on laskenut vähitellen 5,7 prosenttiin toukokuussa 2026, joskin vaihtelua on ollut jonkin verran rahapolitiikan keventämisen takia. Tämän seurauksena pitkien korkojen ero suhteessa Saksan viitelainoihin kaventui vakaasti noin 269 peruspisteeseen toukokuun 2026 aikana.

Komissio on tarkastellut myös **muita tekijöitä**, kuten maksutaseen kehitystä, markkinoiden yhdentymistä sekä institutionaalista ympäristöä. Puolan ulkoinen tase (eli yhdistetty vaihto- ja pääomatase) heikkeni vuosina 2024 ja 2025, mikä johtui pitkälti vaihtotaseen laskusta vientihintojen laskiessa tuontihintoja nopeammin. Ulkoinen tase muuttui ylijäämäisestä vuonna 2024 (0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen) neutraaliksi vuonna 2025. Puolan talous on yhdentynyt hyvin euroalueeseen sekä kaupan että investointien kautta. Valikoitujen institutionaaliseen ympäristöön liittyvien indikaattorien perusteella Puolan tilanne on tältä osin euroalueen jäsenvaltioiden keskiarvoa alempana. Puolan rahoitussektori on pienempi ja vähemmän kehittynyt kuin euroalueella. Sitä hallitsevat pankit, jotka ovat yhdentyneet hyvin euroalueen rahoitusjärjestelmään suuren ulkomaisen omistusosuuden vaikutuksesta. Markkinapohjainen rahoitus ei ole yhtä kehittyntä kuin euroalueella, ja se näkyy hyvin pieninä osakemarkkinoina ja yksityisen sektorin velkamarkkinoina. Makrotalouden epätasapainoa

koskevan menettelyn yhteydessä komissio katsoi vuotta 2026 koskevassa kertomuksessaan varoituskoneismista, että Puolasta ei ollut tarpeen laatia perusteellista tarkastelua.

Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan useita rakenteellisia haasteita synergiassa muiden EU:n rahastojen, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, kanssa, jotta voidaan parantaa Puolan kilpailukykyä ja edistää maan kestävä kasvua sekä vähentää alueellisia ja sosiaalisia eroja. Puolalle myönnetään elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella 54,7 miljardia euroa avustuksia ja lainoja kaudella 2021–2026. Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä, ja maksujen kokonaisarvo kesäkuun 2026 lopussa oli 34,15 miljardia euroa (eli 62,4 % kokonaismäärästä). Puolan elpymis- ja palautumissuunnitelman keskeisiä uudistuksia ovat Puolan talouden hiilestä irtautumisen alalla toteutetut uudistukset, verkkoinfrastruktuurin kehittämisen helpottaminen internetin yleisen käyttömahdollisuuden varmistamiseksi sekä terveydenhuoltoalan ja työmarkkinalaitosten uudistaminen. Lisäksi Puolaa tuetaan koheesiopolitiikan kautta 80,6 miljardilla eurolla kaudella 2021–2027. Koheesiopolitiikan rahoituksella pyritään erityisesti tukemaan edelleen Puolan kilpailukykyä, ympäristön kestävyttä sekä osaamista ja sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Puola on edistynyt koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa, mutta haasteita on edelleen ja itäisten alueiden ja muun maan väliset alueelliset erot ovat jatkuvasti kasvaneet.

5. ROMANIA

Lainsäädännön yhteensopivuudesta ja lähentymiskriteerien täyttymisestä sekä muista tekijöistä laatimansa arvon perusteella komissio katsoo, että Romania ei täytä euron käyttöönoton edellytyksiä.

Romanian lainsäädäntö, etenkin 28. kesäkuuta 2004 annettu keskuspankkilaki nro 312, ei ole täysin sopuissuissa SEUT-sopimuksen 131 artiklan kanssa. Yhteensopivuusongelmat koskevat keskuspankin riippumattomuutta, keskuspankkirahoituksen käyttöä koskevaa kieltoa ja keskuspankin liittymistä eurojärjestelmään. Keskuspankkilaissa on myös joitakin puutteita, jotka liittyvät keskuspankin riippumattomuuteen ja keskuspankin liittymiseen eurojärjestelmään SEUT-sopimuksen 127 artiklan 2 kohdassa ja EKP:n ja EKP:n perussäädännön 3 artiklassa määrättyjen EKP:n ja EKP:n tehtävien osalta.

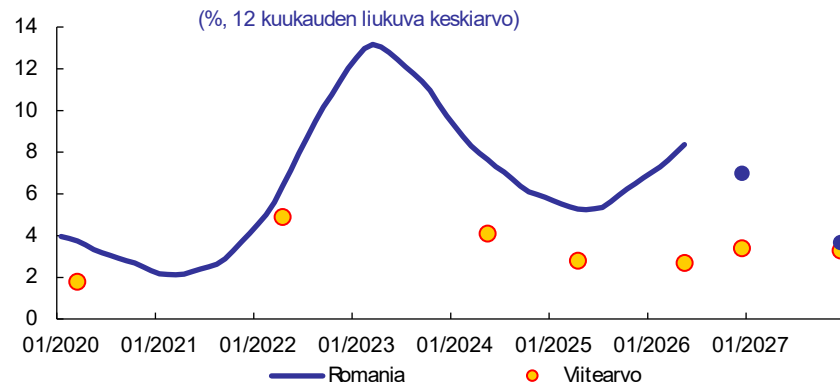
Romania ei täytä hintavakauskriteeriä. Keskimääräinen inflaatiovauhti oli Romaniassa toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 8,4 prosenttia eli selvästi 2,7 prosentin viitearvon yläpuolella. Sen ennakoitaan hidastuvan vuoden 2026 jälkipuoliskolla mutta pysyvän selvästi viitearvon yläpuolella vuoden 2026 loppuun asti. Sen ennakoitaan hidastuvan edelleen vuonna 2027 mutta pysyvän viitearvon yläpuolella vuoden 2027 loppuun asti.

Romanian vuotuinen YKHI-inflaatio nousi 6,8 prosenttiin vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli 5,8 prosenttia. Vuonna 2022 tapahtunutta energian hintasokkia seurannut inflaation hidastuminen pysähtyi, ja sen suunta kääntyi vuoden 2025 puolivälissä. Vuotuinen YKHI-inflaatio laski 4,9 prosenttiin huhtikuussa 2025, kun se oli 7,3 prosenttia tammikuussa 2024. Myöhemmin se nousi tasaisesti ja merkittävästi 8,6 prosenttiin syyskuussa ja pysyi samalla tasolla joulukuussa 2025. Elintarvikkeiden ja energian hintojen nousu vaikutti eniten kokonaisinflaation nousuun. Inflaation nousu vuoden 2025 jälkipuoliskolla johtui pitkälti kotitalouksien sähkön hintakaton poistamisesta heinäkuussa 2025, minkä lisäksi arvonlisäverokantaa ja valmisteveroja korotettiin. Jalostamattomien elintarvikkeiden hinnat nousivat, koska epäsuotuisat sääolosuhteet vaikuttivat maatalouteen, ja palvelujen inflaatio pysyi puolestaan jatkuvasti korkeana, mikä johtui julkisen sektorin palkkojen jäädyttämisen jälkeen tapahtuneesta merkittävästä joskin maltillisesta palkkojen noususta vuonna 2025. Energian hintojen nousu Lähi-idän konfliktin seurauksena nosti kokonaisinflaation 9,7 prosenttiin toukokuussa 2026, kun se oli 8,3 prosenttia helmikuussa 2026. Vuotuinen YKHI-inflaatio oli Romaniassa vuosina 2024 ja 2025 nopeampaa kuin koko euroalueella.

Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan keskimääräinen vuotuinen inflaatio nousee hieman, 7,0 prosenttiin, vuonna 2026 ja hidastuu sitten 3,7 prosenttiin vuonna 2027. Inflaation odotetaan hidastuvan ennustejaksolla, mitä tukee palkkojen selvästi maltillisempi nousu, ja

energian hintojen nousu hidastaa kehitystä. Romanian suhteellisen alhainen hintataso, joka oli noin 61 prosenttia euroalueen keskiarvosta vuonna 2024, viittaa siihen, että pitkällä aikavälillä on mahdollisuuksia hintojen lähentämiseen.

Kaavio 5a: Romania – Inflaatiokriteeri

Huom. Kaavio oikeassa reunassa olevat pisteet kuvaavat Romanian ennustettua viitearvoa ja 12 kuukauden keskimääräistä inflaatioastetta joulukuussa 2026 ja 2027. Vuosien 2020, 2022, 2024 ja 2025 viitearvot viittaavat aiemmissa lähentymiskehityksen arvioinneissa laskettuihin viitearvoihin.

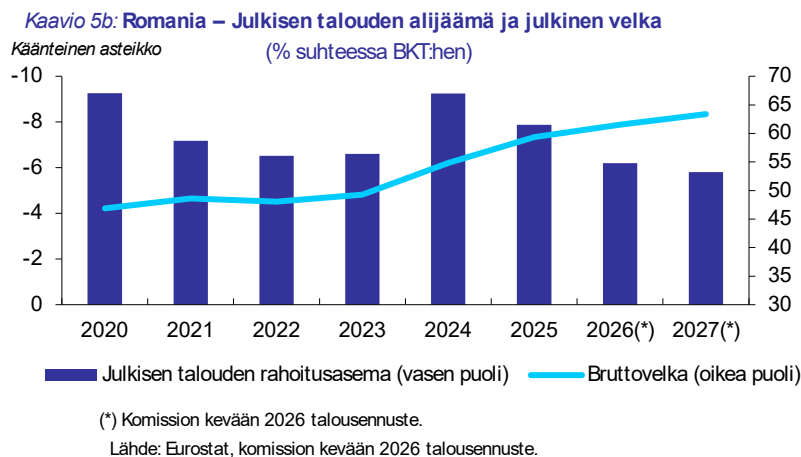
Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Romania ei täytä julkisen talouden kriteeriä. Neuvosto on antanut päätöksen, jonka mukaan Romaniassa on liiallinen julkisen talouden alijäämä. Julkisen talouden alijäämä supistui suhteessa BKT:hen vuoden 2024 9,3 prosentista 7,9 prosenttiin vuonna 2025 mutta ylitti edelleen selvästi perussopimuksen mukaisen viitearvon eli 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Supistuminen johtui veronkannon tehostumisesta ja kahdesta vuonna 2025 toteutetusta merkittävästä julkisen talouden vakauttamispaketista, joiden yhteenlasketun tuloja lisäävän ja menoja vähentävän vaikutuksen arvioidaan olevan noin 3,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2026 talousennusteessa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan 6,2 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026. Tässä näkyvät vuonna 2025 toteutettujen julkisen talouden sopeutuspakettien koko vuoden vaikutus, vuonna 2026 saatavat lisätulot, jotka perustuvat arvonlisäveron ja valmisteverojen korotukseen, osinkoveron korottamiseen, kiinteistöverotuksen muutoksiin ja terveydenhoitomaksujen määrääytymisperusteen laajentamiseen, sekä juoksevien menojen tarkempi valvonta. Vuonna 2027 julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan 5,8 prosenttia.

Neuvosto hyväksyi 20. kesäkuuta 2025 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 8 kohdan nojalla päätöksen, jonka mukaan Romania ei ollut toteuttanut tuloksellisia toimia liiallisen alijäämänsä korjaamiseksi. Neuvosto tarkisti 8. heinäkuuta 2025 Romanian julkisen talouden liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn sopeutusuraa, jonka mukaan Romanian on pidettävä nettomenojen nimellinen kasvu alle 2,8 prosentissa vuonna 2025, 2,6 prosentissa vuonna 2026, 4,6 prosentissa vuonna 2027, 4,4 prosentissa vuonna 2028, 4,2 prosentissa vuonna 2029 ja 4,0 prosentissa vuonna 2030. Tämä nettomenojen enimmäiskasvu vastaa noin 2 prosenttiyksikön vuotuista sopeutusta sekä vuonna 2025 että vuonna 2026 ja sen jälkeen noin 1 prosenttiyksikön vuotuista tarkistusta, joka ylittää rakenteellisen rahoitusaseman vuotuisen vähimmäissopeutuksen, jonka vertailuarvona on liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä edellytetty vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisen korjauksen määräaika on vuonna 2030, jolloin SEUT-sopimuksen 126 artiklan 7 kohdan mukaisen, heinäkuussa 2025 annetun tarkistetun suosituksen mukaan alijäämän ennakoidaan olevan 2,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Heinäkuussa 2025 annetulla tarkistetulla suosituksella korvattiin Romanian keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman alkuperäinen nettomenopolku liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn seurannan operatiivisena viitetasona, mutta suunnitelman pidennetyn sopeutuskauden perustana olevat uudistukset ja investoinnit pysyvät voimassa ja komissio seuraa niitä edelleen. Komissio totesi 3. kesäkuuta 2026, että Romania oli toteuttanut tuloksellisia toimia vastauksena neuvoston suositukseen, minkä seurauksena liiallista alijäämää koskeva menettely keskeytettiin. Nettomenojen odotetaan kasvavan vuonna 2026 1,8 prosentilla, mikä jää neuvoston vuodelle 2026 suositaman 2,6 prosentin ylärajan alle, ja

kumulatiivisen nettomenojen kasvun vuoteen 2026 mennessä odotetaan pysyvän suositellun 5,5 prosentin kumulatiivisen ylärajan puitteissa.

Julkisen talouden velkasuhde kasvoi 59,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli 54,8 prosenttia. Sen odotetaan kasvavan edelleen 61,6 prosenttiin vuonna 2026 ja 63,4 prosenttiin vuonna 2027 suuren perusalijäämän ja korkomaksujen nousun takia. Romanian velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä suurilta, ja julkisen velan ennustetaan kasvavan nopeasti noin 90 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2036. Romanian finanssipolitiikan kehityksessä on edelleen vakavia heikkouksia, jotka liittyvät finanssipoliittisen neuvoston rekrytointiin ja julkisten investointien hallinnointiin.

Romania ei täytä valuuttakurssikriteeriä. Romanian leu ei kuulu ERM II -valuuttakurssimekanismiin. Romania soveltaa niin sanottua liukuvan pariteetin valuuttakurssijärjestelmää, joka mahdollistaa keskuspankin valuuttamarkkinainterventiot. Keskuspankki on käyttänyt valuuttakurssivakautta tärkeänä mekanismina rahoitusvakauden varmistamiseen ja inflatio-odotusten ankkuroimiseen. Leu oli suhteellisen vakaa suhteessa euroon vuonna 2024 ja heikkeni vuonna 2025. Toukokuussa 2025 poliittisen epävarmuuden kasvaessa pääomavientipaineet aiheuttivat huomattavan heikkenemisjakson, jolloin arvo laski suhteessa euroon 2 prosenttia verrattuna edeltävään kuukauteen. Tämän jälkeen arvo vaihteli maltillisesti vuoden jälkipuoliskolla. Toukokuussa 2026 leun kurssi oli noin 5 prosenttia heikompi suhteessa euroon kuin kaksi vuotta aikaisemmin. Lyhyiden korkojen ero suhteessa euroalueeseen kasvoi merkittävästi (noin 300 peruspisteellä) elokuun 2024 ja kesäkuun 2025 välisenä aikana, koska keskuspankin keskeisessä viitekorossa oli tauko vuoden 2024 puolivälistä alkaen ja euroalueella kevennettiin rahapolitiikkaa. Ero kasvoi entisestään Romanian rahamarkkinoiden stressiolosuhteiden aikana loppukevästä ja oli korkeimmillaan noin 515 peruspisteessä kesäkuussa 2025. Sen jälkeen se supistui tasaisesti vuoden 2025 jälkipuoliskolla ja vuoden 2026 alussa, koska Romanian rahamarkkinoiden likviditeettitilanne parani. Toukokuussa 2026 ero oli 362 peruspistettä.

Romania ei täytä pitkien korkojen lähentymiskriteeriä. Keskimääräinen pitkä korko oli toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 6,7 prosenttia eli selvästi 5,1 prosentin viitearvon yläpuolella. Romanian pitkä korko nousi vähitellen vuoden 2024 aikana aina 7,1 prosenttiin tammikuussa 2025. Se laski hieman vuoden 2025 ensimmäisten kuukausien aikana mutta alkoi nousta jälleen huhtikuussa, jolloin nousua vauhditti lisääntynyt markkinariskien välttäminen, koska julkisen talouden alijäämä oli kasvussa ja sijoittajat olivat huolissaan julkisen talouden vakauttamisnäkyistä. Pitkä korko laski tämän jälkeen tasaisesti vuoden 2025 jälkipuoliskolla, kun hallitus oli hyväksynyt julkisen talouden vakauttamistoimia. Vuoden 2026 viiden ensimmäisen kuukauden aikana Romanian pitkät korot olivat jokseenkin vakaita, ja ne olivat 6,2 prosenttia toukokuussa 2026. Pitkien korkojen tuottoero verrattuna Saksan viitelainoihin laski toukokuussa 2026 312 peruspisteeseen, kun se kesäkuussa 2025 oli korkeimmillaan 485 peruspistettä.

Komissio on tarkastellut myös **muita tekijöitä**, kuten maksutaseen kehitystä, markkinoiden yhdyntymistä sekä institutionaalista ympäristöä. Romanian ulkoinen tase (eli yhdistetty vaihto-

ja pääomatase) parani hieman, -6,0 prosenttiin suhteessa BKT:hen, vuonna 2025, kun se vuonna 2024 oli -6,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Syynä oli pääasiassa pääomataseen ylijäämän kasvu EU:n varojen paremman hyödyntämisen ansiosta. Romanian vaihtotaseen alijäämä pysyi huomattavana, 7,9 prosentissa suhteessa BKT:hen, vuonna 2025, vaikka se supistui hieman vuoden jälkipuoliskolla vakautettaessa julkista taloutta ja kotimaisen kysynnän heikentyessä. Romanian talous on yhdentynyt hyvin euroalueeseen kaupan ja investointien kautta. Institutionaaliseen ympäristöön liittyvien valikoitujen indikaattorien perusteella kehitys on tältä osin Romaniassa heikompaa kuin monissa euroalueen jäsenvaltioissa. Romaniassa on haasteita aloilla, jotka liittyvät muun muassa korruption hallintaan. Romanian rahoitussektori on pienempi ja vähemmän kehittynyt kuin euroalueella. Romanian pankkisektori on hyvin yhdentynyt euroalueen rahoitusjärjestelmään erityisesti pankkien suuren ulkomaisen omistussuuden vaikutuksesta. Markkinapohjainen rahoitus ei kuitenkaan ole yhtä kehittyntä kuin euroalueella, ja se näkyy hyvin pieninä osakemarkkinoina ja yksityisen sektorin velkamarkkinoina. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä komissio katsoi vuotta 2026 koskevassa kertomuksessaan varoitusemekanismista, että Romaniasta oli tarpeen laatia perusteellinen tarkastelu. Perusteellisessa tarkastelussa todettiin, että Romaniassa on edelleen haavoittuvuuksia, jotka liittyvät laajaan julkisen talouden alijäämään ja ulkoiseen vajeeseen, huolimatta vuoden 2025 jälkipuoliskolta alkaen tehdyistä parannuksista. Samanaikaisesti palkka- ja kustannuspaineet ovat muuttuneet maltillisiksi, mikä voi vaikuttaa myönteisesti kustannuskilpailukykyyn. Romanian suuri julkisen talouden alijäämä on ollut laajan ulkoisen vajeen ja lainatarpeiden keskeinen aiheuttaja. Vuonna 2025 käynnistetty julkisen talouden vakauttamisprosessi auttaa Romaniaa vähentämään haavoittuvuuksia, ja prosessin ennakoitua jatkuvan. Ottaen huomioon tämän perusteellisessa tarkastelussa esitetyn arvion komissio katsoo tiedonannossaan eurooppalaisen ohjausjakson kevään 2026 paketista, että Romaniassa on edelleen liiallisia makrotalouden epätasapainoja.

Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan useita rakenteellisia haasteita synergiasa muiden EU:n rahastojen, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, kanssa, jotta voidaan parantaa Romanian kilpailukykyä ja edistää maan kestävä kasvua sekä vähentää alueellisia ja sosiaalisia eroja. Vuoden 2025 elpymis- ja palautumissuunnitelman tarkistamisen jälkeen Romanian elpymis- ja palautumistukivälineen määrärahat ovat noin 21,4 miljardia euroa vuosina 2021–2026, mukaan lukien 13,5 miljardia euroa avustuksina ja 7,8 miljardia euroa lainoina. Tarkistetussa suunnitelmassa supistettiin lainaosuutta merkittävästi 14,9 miljardista eurosta 7,8 miljardiin euroon täytäntöönpanon viivästysten takia ja sellaisten toimenpiteiden vähentymisen takia, jotka eivät ole enää täysin toteutettavissa. Romania oli esittänyt neljä maksupyyntöä vuoden 2025 loppuun mennessä. Kesäkuuhun 2026 mennessä maksettu määrä oli yhteensä noin 60 prosenttia kokonaismäärärahoista. Romanian elpymis- ja palautumissuunnitelman keskeiset uudistukset koskevat eläkkeitä, hiilestä irtautumista, hiilestä ja ligniitistä saatavan energian tuotannon asteittaista lakkauttamista, valtion omistamia yrityksiä, verohallintoa ja verouudistusta sekä sosiaali- ja terveydenhuoltoa. Lisäksi Romaniaa tuetaan koheesiopolitiikan kautta yli 33,7 miljardilla eurolla kaudella 2021–2027. Koheesiopolitiikan rahoituksella pyritään tukemaan edelleen Romanian kilpailukykyä ja sosiaalista lähentymistä, myös investoinneilla tutkimukseen, innovoinneilla ja pk-yritysten kilpailukyvyllä, vihreällä ja oikeudenmukaisella siirtymällä, työmarkkinalaitosten nykyaikaistamisella, osaamisen kehittämisellä ja koulutusjärjestelmien laadun ja osallistavuuden parantamisella sekä köyhyyden vähentämisellä. Romania on edistynyt koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa, mutta haasteita on vielä jäljellä, ja pääkaupunkiseudun ja muiden alueiden sekä kaupunkialueiden ja muiden kuin kaupunkialueiden välillä on edelleen merkittäviä alueellisia eroja investoinneissa ja työllisyydessä.

6. RUOTSI

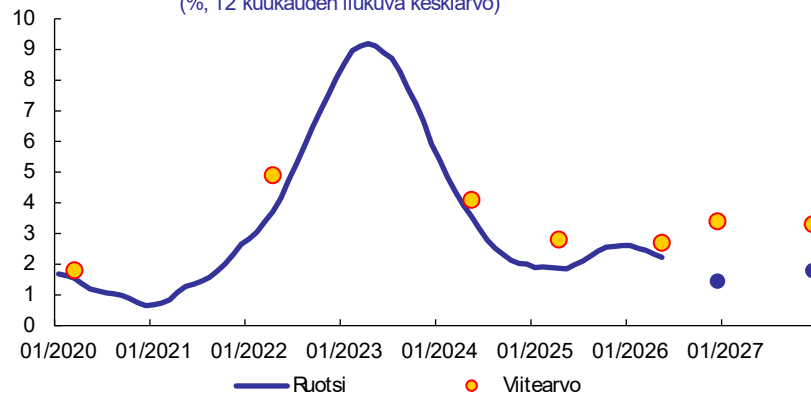
Lainsäädännön yhteensopivuudesta ja lähentymiskriteerien täyttymisestä sekä muista tekijöistä laatimansa arvion perusteella komissio katsoo, että Ruotsi ei täytä euron käyttöönoton edellytyksiä.

Ruotsin lainsäädäntö, erityisesti keskuspankkilaki, **ei ole täysin yhteensopiva** SEUT-sopimuksen 131 artiklan vaatimusten kanssa. Yhteensopivuusongelmia ja puutteita on edelleen keskuspankin riippumattomuudessa, keskuspankkirahoituksen käyttöä koskevassa kiellossa ja keskuspankin liittymisessä eurojärjestelmään keskuspankin omien tavoitteiden ja SEUT-sopimuksen 127 artiklan 1 ja 2 kohdassa sekä EKP:n ja EKP:n perussäännön 2 ja 3 artiklassa määrättyjen EKP:n ja EKP:n tavoitteiden ja tehtävien osalta.

Ruotsi täyttää hintavakauskriteerin. Ruotsin keskimääräinen YKHI-inflaatio oli toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 2,2 prosenttia eli 2,7 prosentin viitearvon alapuolella. Sen ennakoitaan hidastuvan vuoden 2026 loppuun mennessä ja kiihtyvän hieman vuonna 2027, mutta sen pitäisi pysyä viitearvon alapuolella molempina vuosina.

Kaavio 6a: Ruotsi – Inflaatiokriteeri

(%, 12 kuukauden liukuva keskiarvo)

Huom. Kaavio oikeassa reunassa olevat pisteet kuvaavat Ruotsin ennustettua viitearvoa ja 12 kuukauden keskimääräistä inflaatioastetta joulukuussa 2026 ja joulukuussa 2027. Vuosien 2020, 2022, 2024 ja 2025 viitearvot viittaavat aiemmissä lähentymiskehityksen arvioinneissa laskettuihin viitearvoihin.

Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Ruotsin vuotuinen YKHI-inflaatio oli keskimäärin 2,0 prosenttia vuonna 2024 ja kiihtyi 2,6 prosenttiin vuonna 2025. Nämä inflaatioasteet olivat pitkälti vastaavat kuin koko euroalueella. Alhaisemmat energian hinnat, vertailuajankohdan vaikutukset ja maltillinen palkkojen nousu maltillisten monivuotisten palkkasopimusten myötä edistivät inflaation hidastumista molempina vuosina. Elintarvikkeiden hintojen nousun voimakas hidastuminen vuonna 2024 ja muiden teollisuustuotteiden kuin energian hinnannousun selvä hidastuminen molempina vuosina vaikuttivat myös kokonaisinflaation alenemiseen. Palveluinflaatio puolestaan pysyi korkeana mutta laski vuoden 2024 tasosta eli 4,9 prosentista 3,8 prosenttiin vuonna 2025. Vuonna 2025 jonkin verran korkeammat elintarvikkeiden ja energian hinnat vaikuttivat kokonaisinflaation nousuun. Kruunun efektiivinen valuuttakurssi vahvistui vuonna 2024, ja vahvistumisen viivästynyt vaikutus auttoi hillitsemään tuontitavaroiden ja -palvelujen hintojen nousua. YKHI-inflaatio hidastui vuoden 2026 ensimmäisinä kuukausina, koska huhtikuusta lähtien elintarvikkeiden ja polttoaineiden välillisten verojen merkittävä alentaminen yhdessä heikon pohjainflaation kanssa ylitti Lähi-idän konfliktin vaikutukset.

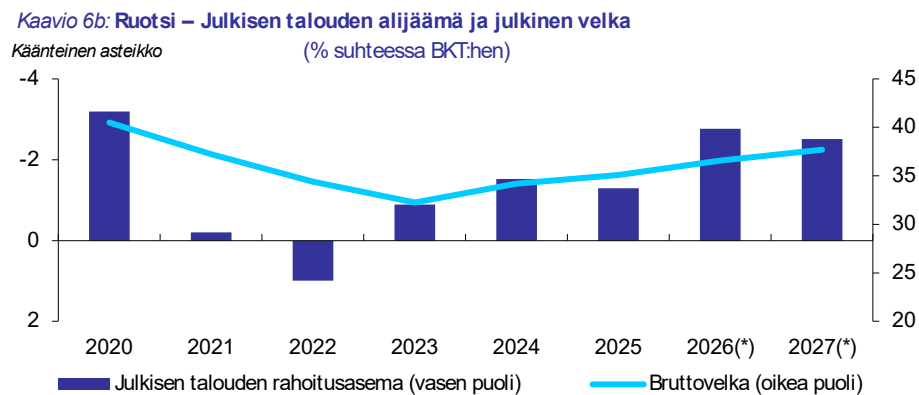
Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan keskimääräinen vuotuinen inflaatio hidastuu noin 1,5 prosenttiin vuonna 2026 ja kiihtyy hieman eli nousee 1,8 prosenttiin vuonna 2027. Inflaatiokehityksessä vuonna 2026 näkyvät erityisesti öljytuotteiden tuontihintojen nousun vaikutukset, mitä tasoittavat osittain arvonlisäveron ja valmisteveron leikkaukset, maltilliset palkankorotukset ja voimakkaammasta kruunusta saatu viivästynyt vaikutus. Erityisten tekijöiden odotetaan heikkenevän vuonna 2027. Ruotsin hintataso on suhteellisen korkea, noin 110 prosenttia euroalueen keskiarvosta vuonna 2024.

Ruotsi täyttää julkisen talouden kriteerin. Neuvosto ei ole antanut päätöstä, jonka mukaan Ruotsissa on liiallinen alijäämä. Julkisen talouden alijäämä supistui hieman 1,3 prosenttiin

suhteessa BKT:hen vuonna 2025, kun se oli 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä kuvaa hidasta talouskasvua. Komission kevään 2026 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan kasvavan 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026 kokonaistulojen heikkenemisen takia. Vuonna 2027 julkisen talouden alijäämän ennustetaan olevan 2,5 prosenttia.

Neuvosto antoi 21. tammikuuta 2025 suosituksen Ruotsin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisen suunnitelman hyväksymisestä. Suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä asetetaan yläraja neljän vuoden nettomenojen kasvulle niin, että nettomenojen enimmäiskasvu on 4,0 prosenttia vuonna 2025, 4,4 prosenttia vuonna 2026, 4,4 prosenttia vuonna 2027 ja 4,6 prosenttia vuonna 2028. Komissio totesi 3. kesäkuuta 2026, että nettomenojen ennustetaan kasvavan 6,5 prosenttia vuonna 2026, mikä ylittää suositetun 4,4 prosentin kasvun. Suositetun enimmäiskasvun ylittävä poikkeama vastaa 1,0 prosentin vuotuista poikkeamaa suhteessa BKT:hen. Kun tarkastellaan kuitenkin vuosia 2024, 2025 ja 2026 yhdessä, nettomenojen ennakoitu kumulatiivinen kasvu on suositettua enimmäiskasvua pienempi. Nettomenojen odotetaan kasvavan vuonna 2026 6,5 prosentilla, mikä ylittää neuvoston vuodelle 2026 suositettaman 4,4 prosentin ylärajan, ja kumulatiivisen nettomenojen kasvun vuoteen 2026 mennessä odotetaan pysyvän suositellun 15,5 prosentin kumulatiivisen ylärajan puitteissa.

Julkisen talouden velkasuhde kasvoi 35,1 prosenttiin vuonna 2025, kun se oli 34,1 prosenttia vuonna 2024. Sen odotetaan kasvavan edelleen 36,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2026 ja sitten 37,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2027, mikä johtuu suuremmasta perusalijäämästä. Ruotsin velkakestävyysriskit vaikuttavat keskipitkällä aikavälillä pieniltä, vaikka julkisen velan ennustetaan kasvavan noin 44 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2036 mennessä. Ruotsilla on vahva finanssipoliittinen kehys, selkeät säännöt ja keskipitkän aikavälin painotus. Näin pidetään yllä velka-ankkuria, joka on 35 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(*) Komission kevään 2026 talousennuste.
Lähde: Eurostat, komission kevään 2026 talousennuste.

Ruotsi ei täytä valuuttakurssikriteeriä. Ruotsin kruunu ei kuulu ERM II -valuuttakurssimekanismiin. Ruotsi soveltaa kelluvaa valuuttakurssijärjestelmää, joka mahdollistaa keskuspankin valuuttamarkkinainterventiot. Kruunu heikkeni pitkään suhteessa euroon: sen kurssi oli 8,3 SEK/EUR elokuussa 2012, ja se laski tasolle 11,8 SEK/EUR syyskuussa 2023. Tämän jälkeen se elpyi jonkin verran vuosina 2024 ja 2025 ja oli 10,6 SEK/EUR helmikuussa 2026. Tämän jälkeen kruunu heikkeni jälleen hieman. Kolmen kuukauden Stiborin ja Euriborin välinen tuottoero on ollut vaihteleva muutamana viime vuotena. Se kasvoi lyhyen aikaa voimakkaasti vuonna 2022, minkä jälkeen se alkoi pienentyä ja kääntyi negatiiviseksi vuoden 2024 jälkipuoliskolla. Sen jälkeen se on vaihdellut –20 peruspisteestä 20 peruspisteeseen eli huomattavasti alemmalla tasolla kuin vuotta 2022 edeltävinä vuosina (noin 50 peruspistettä). Toukokuussa 2026 ero oli –21 peruspistettä ja valuuttakurssi oli 10,9 SEK/EUR, mikä on 7 prosenttia vahvempi kurssi suhteessa euroon kuin kaksi vuotta aikaisemmin.

Ruotsi täyttää pitkien korkojen lähentymiskriteerin. Keskimääräinen pitkä korko oli Ruotsissa toukokuuhun 2026 päättyvän 12 kuukauden jakson aikana 2,6 prosenttia eli selvästi alle 5,1 prosentin viitearvon. Ruotsin pitkä korko nousi huomattavasti vuosina 2022 ja 2023, minkä jälkeen se laski vuonna 2024 ja palasi sitten vuonna 2025 vuoden 2023 tasolle. Vuoden 2024 alusta lähtien pitkä korko on vaihdellut 2,2 prosentista 2,8 prosenttiin. Ero verrattuna Saksan viitelainoihin pysyi suhteellisen pienenä ja vaihteli jonkin verran vuosina 2024 ja 2025. Yleisesti ottaen ero on supistunut viime vuosina ja kääntynyt hieman negatiiviseksi vuonna 2024, jolloin se oli -34 peruspistettä heinäkuussa 2024. Tämän jälkeen ero kasvoi hieman tammikuuhun 2026 asti ja supistui vähitellen -31 peruspisteeseen toukokuussa 2026.

Komissio on tarkastellut myös **muita tekijöitä**, kuten maksutaseen kehitystä, markkinoiden yhdentymistä sekä institutionaalista ympäristöä. Ruotsin ulkoinen tase (eli yhdistetty vaihto- ja pääomatase) pysyi ylijäämäisenä. Se oli 7,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja 6,2 prosenttia vuonna 2025. Ruotsin talous on yhdentynyt hyvin euroalueeseen kaupan ja investointien kautta. Valikoitujen institutionaaliseen ympäristöön liittyvien indikaattorien perusteella kehitys Ruotsissa on tältä osin parempaa kuin useimmissa euroalueen jäsenvaltioissa. Ruotsin rahoitussektori on erittäin kehittynyt ja yhdentynyt hyvin euroalueen rahoitusjärjestelmään. Rahoitussektoria hallitsee pankkitoiminta, joskin vakuutussektori ja eläkerahastot ovat myös huomattava osa rahoitussektoria. Lisäksi Ruotsin luotto- ja osakemarkkinat ovat EU:n edistyneimpiä ja markkinarahoituksen taso on EU:n korkeimpia. Makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn yhteydessä komissio katsoi vuotta 2026 koskevassa kertomuksessaan varoitusemekanismista, että Ruotsista oli tarpeen laatia perusteellinen tarkastelu. Perusteellisessa tarkastelussa todettiin, että Ruotsilla on haavoittuvuuksia, jotka liittyvät sen kiinteistömarkkinoihin ja suureen yksityiseen velkaan. Vaikka asuntojen hinnat ovat muuttuneet jonkin verran maltillisemmiksi vuosien 2022 ja 2023 tasoista, kotitalouksien velan vipuvaikutus on edelleen korkea, ja sen odotetaan kasvavan edelleen. Vaikka rahoitusala on erittäin altis kiinteistöalan vaikutuksille, se on kannattava, ja sillä on huomattava pääomapuskuri epäsuotuisaa kehitystä vastaan. Asuntotarjontaan liittyy edelleen jäykkyyksiä, ja vuokramarkkinoilla on tehty vain vähäisiä uudistuksia. Tämä on johtanut pitkiin jonotuslistoihin ja vapaana olevien asuntojen vähäiseen määrään muihin EU:n jäsenvaltioihin verrattuna. Ottaen huomioon tämän perusteellisessa tarkastelussa esitetyn arvion komissio katsoo tiedonannossaan eurooppalaisen ohjausjakson kevään 2026 paketista, että Ruotsilla ei ole enää makrotalouden epätasapainoja.

Ruotsin elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää toimenpiteitä, joilla pyritään ratkaisemaan useita rakenteellisia haasteita synergiassa muiden EU:n rahastojen, kuten koheesiopolitiikan rahastojen, kanssa, jotta voidaan vähentää maan alueellisia ja sosiaalisia eroja. Ruotsille myönnetään elpymis- ja palautumistukivälineen rahoituksella 3,4 miljardia euroa kaudella 2021–2026. Ruotsi esitti toisen maksupyyntönsä tammikuussa 2026. Ruotsin elpymis- ja palautumissuunnitelman keskeisiä investointeja ja uudistuksia tehdään kasvihuonekaasupäästöjä vähentävien teknologioiden ja infrastruktuurin rahoittamisen, asuntojen eristämisen, vanhustenhoitoa koskevan koulutuksen ja harvaan asutuilla alueilla käyttöön otettavan laajakaistan aloilla. Ensimmäinen elpymis- ja palautumistukivälineen maksu suoritettiin heinäkuussa 2025, ja jäljellä olevat maksut ovat arvioitavina vuodelle 2026. Lisäksi Ruotsia tuetaan koheesiopolitiikan kautta 2,4 miljardilla eurolla kaudella 2021–2027. Koheesiopolitiikan rahoituksella pyritään erityisesti parantamaan edelleen tutkimuksen ja innovoinnin edellytyksiä, luomaan mahdollisuuksia yrittäjyyteen ja teollisuuden muutokseen sekä tukemaan digitalisaatiota, kansainvälistymistä ja kilpailukykyä. Ruotsi on edistynyt koheesiopolitiikan täytäntöönpanossa, mutta haasteita on edelleen ja pääkaupunkialueen ja muun maan väliset erot ovat säilyneet.